

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Milieu, Mobiliteit en Economie van 20 november 2017

Voorzitter:

mw. A.C. Boelhouwer
J.M.W. Jansen (vanaf agendapunt 4)

Aanwezig:

drs.ing. P. van den Berg (gedeputeerde), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), mw. mr. J. Verbeek-Nijhof (gedeputeerde), ing. D.G. Boswijk (CDA), mw.dr. E.J. Brinksma (GroenLinks), mw.drs. A.W.T. Dercksen (D66), ing. L.C. van den Dikkenberg (SGP), mw.drs. A.W.T. Dercksen (D66), M.J. de Droog MSc RA (D66), ir. H.P. van Essen (GroenLinks), mw. N. de Haan (ChristenUnie), drs. C. de Heer (ChristenUnie), ir. N.J.P. Hoefnagels (D66), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. drs. J.P. d'Hondt (PvdA), ir. H. IJssennagger (PVV), W.J. Joustra (VVD), drs. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), mw.drs. N.A. Krijgsman (PvdA), drs. A. Mourik-Geluk (CDA), drs. A. Nicolai (ChristenUnie), mw. M.G. Noordenbos (SP), mw. A.M. Poppe (SP), R. Van Reenen (VVD), mw. A.M. Schneiders (D66), H.O. Suna (PvdA), ing.drs. A. Travaille (PvdD), drs. W.J. Ubaghs (PVV), mw. ir. J.C.V. Vaessen (VVD), drs. W. Wagenmans (PvdA),

Van ambtelijke zijde aanwezig:

dr. R.J. Poort (adjunctgriffier), W. Voorneman-Rikkers (verslag)

1. ALGEMEEN

1.1. Opening

De voorzitter, mevrouw Boelhouwer, opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Zoals inmiddels gebruikelijk zal de spreektijdenregeling worden gehanteerd.

Mevrouw d'Hondt wijst er op dat er 22 punten op de agenda staan. De PvdA heeft slechts 10 minuten spreektijd. Een aantal punten op de agenda is in de vorige vergadering doorgeschoven. Op grond van het vorenstaande verzoekt zij met enige souplesse om te gaan met de spreektijden. Het is de enige keer in de vijf weken dat met het College van gedachten kan worden gewisseld over een aantal belangrijke zaken. De PvdA zou het betreuren als haar die mogelijkheid niet wordt geboden door het strikt hanteren van een spreektijdenregeling.

De heer Mourik-Geluk hecht eraan op te merken dat er in de vorige vergadering in meerderheid voor is gekozen de vergadering op dat moment niet voor te zetten en daarmee een aantal punten door te schuiven naar deze vergadering. Op grond daarvan heeft hij moeite met het voorstel van de PvdA.

De heer Hoefnagels bevestigt de grote hoeveelheid agendapunten; deze zijn echter niet door alle fracties opgevaardigd. Hij verzoekt fracties derhalve alleen het woord te voeren bij onderwerpen waarmee zij echt iets willen.

De voorzitter sluit zich hierbij aan. In het Presidium is afgesproken dat er strakker op zal worden gestuurd dat de commissie zich beperkt tot het bespreken van het opgevaardigde onderwerp. Voorts is afgesproken het College strak te zullen houden aan alleen de beantwoording van de gestelde vragen; als er meer context nodig is voor belangstellenden op de publieke tribune, zal getracht worden daarmee rekening te houden.

1.2. Vaststellen agenda

Mevrouw Hoek geeft, in het geval tijd wordt ingelopen, de suggestie mee agendapunt 4.3 of 4.4. voor 4.2. te behandelen.

De voorzitter geeft aan te zullen bekijken of van die suggestie gebruik kan worden gemaakt.

De heer Van de Dikkenberg memoreert dat de SGP heeft verzocht om agendering van de Statenbrief Resultaten doorstroming auto provinciaal wegennet 2016 (punt 4.12). Indien de SGP de rondvraag van D66 over de Rijnbrug mag aanvullen, kan 4.12 komen te vervallen. Aldus wordt besloten

Met in achtneming van het vorenstaande, wordt de agenda vastgesteld.

1.3. Mededelingen

De voorzitter deelt mede, dat op 15 januari a.s. een informatiebijeenkomst Recreatie zal worden georganiseerd (11.30 – 13.00 uur).

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof deelt mede dat op 29 oktober jl. een brand heeft gewoed op het bedrijventerrein De Liesbosch; daarbij is asbest vrijgekomen. De asbest is verspreid over een gebied waarin ook de provinciale weg N408 ligt. Er was direct een wegingsinspecteur ter plaatse en met de opruimingswerkzaamheden is ook direct gestart. Doordat de asbest al in het asfalt was ingereden, is de weg ruim een dag afgesloten geweest. Dat heeft veel gevolgen gehad, zowel voor de bereikbaarheid van de bedrijven als voor de verkeersader van Utrecht. Er is sprake geweest van een goede samenwerking tussen de VRU, de gemeente Nieuwegein en de provincie.

Nu moet het moeilijk toegankelijke bosperceel ernaast nog worden gesaneerd. De offertes daartoe zijn inmiddels ontvangen; het gesprek daarover moet nog worden gevoerd.

De geschatte kosten van de sanering bedragen op dit moment € 8 ton – 1 mln. Dat heeft te maken met opslag- en verwerkingskosten.

Zodra de gesprekken over het bosperceel zijn afgerond, kan spreekster de kosten van de sanering terugkoppelen, evenals of die kosten al dan niet kunnen worden verhaald.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof vestigt de aandacht op de noodknoppen in de Syntusbussen, waarover in de PS-vergadering is gesproken. Er heeft vorige week een test plaatsgevonden in een groot aantal bussen van Syntus. Voor de live test had Syntus de vakbonden en de OR uitgenodigd daarbij aanwezig te zijn. Tot 10 december a.s. worden er nog twee oude (7 jaar) bussen ingezet als reserve. Tijdens de test deed de noodknop het in deze bussen niet; de back-up functioneerde echter wel goed. Ten aanzien van de twee oude bussen wordt aanvullend onderzoek gedaan.

Zodra de uitkomst van het aanvullend onderzoek is ontvangen, zal spreekster dit doorsturen.

1.4. Verslag Statencommissies MME van 9 oktober 2017

Het verslag wordt conform vastgesteld.

1.5 Rondvraag

De heer Boswijk zet uiteen dat familiebedrijven de ruggengraat zijn van de Utrechtse economie. In de provincie Utrecht is 61% van de bedrijven een familiebedrijf, 27% van de banen is binnen een familiebedrijf en zij dragen bij aan 31% van de totale omzet. Uit onderzoek van o.a. ING en Nyenrode blijkt dat familiebedrijven een sterke regionale binding hebben en beter uit de crisis zijn gekomen dan andere bedrijven. Daarnaast blijkt dat familiebedrijven een grote maatschappelijke betrokkenheid hebben. Ze doen meer aan duurzaamheid en innovatie dan niet familiebedrijven. Ook doen zij meer aan scholing en opleidingsplaatsen, is de werkgelegenheid sterker toegenomen en is de maatschappelijke betrokkenheid van familiebedrijven groter dan bij bedrijven die geen familiebedrijf zijn. Ze zijn nauw verbonden bij de lokale gemeenschap, besluitvorming ligt in de regio en er is vaker een band met lokale toeleveranciers en verenigingen. Hierdoor dragen ze in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid en sociale cohesie.

De andere kant van de medaille is echter dat ongeveer 70 procent van de familiebedrijven een bedrijfsopvolging niet overleeft. Dit wordt ook bevestigd door promotieonderzoek van dr. Ilse Matser. Opvolgingsproblematiek is een specifieke uitdaging voor familiebedrijven. Zij kunnen hun opvolger enkel werven uit de kleine familiekring, terwijl andere bedrijven dat breed kunnen doen. Vaak speelt

mee dat over bedrijfsopvolging onvoldoende of te laat wordt nagedacht en dat er geen goede voorbereidingen worden getroffen. De overgang in leiding en eigendom vraagt veel expertise van bedrijven en een lange voorbereidingstijd. Tenslotte blijkt uit onderzoek van de Kamer van Koophandel en de Hogeschool Utrecht dat het aantal bedrijfsoverdrachten door de vergrijzing zal toenemen; 35% van de ondernemers is ouder dan 50 jaar. Er is dus een urgent probleem.

Al meerdere keren heeft het CDA door middel van schriftelijke vragen en moties aandacht gevraagd voor familiebedrijven. Helaas wordt er in de visie van het CDA te weinig gedaan vanuit de provincie Utrecht. Dit beeld wordt bevestigd door meerdere Utrechtse familiebedrijven, brancheorganisatie en onderwijsinstellingen die het CDA de afgelopen maanden heeft gesproken. Stuk voor stuk zijn ze blij dat er vanuit de Staten nu aandacht is; er is bereidheid om mee te werken en te denken hoe deze uitdaging kan worden aangevlogen. Daarom is het CDA voornemens om begin volgend jaar een initiatiefvoorstel in te dienen; deze ligt inmiddels in concept klaar. Omdat dit echter een breed maatschappelijk probleem is, wil het CDA dit niet alleen doen, maar met een zo groot mogelijke ondersteuning.

Om iedereen de kans te geven zich goed te laten informeren, stelt het CDA thans voor om begin volgend jaar (eind januari) een werkbezoek te organiseren bij 1 of meerdere familiebedrijven waar ook onderwijsinstellingen hun visie zullen geven over welke rol zij verwachten van de provincie. Desgevraagd door de voorzitter, antwoordt spreker dat, indien hiervoor belangstelling bestaat, het CDA het werkbezoek samen met de griffie wil organiseren. Het CDA heeft contact met een aantal familiebedrijven en onderwijsinstellingen, die al hebben gezegd hieraan graag te willen meewerken en de noodzaak daarvan in te zien.

De heer Van Essen deelt mede dat GroenLinks hiervoor open staat.

Mevrouw Dercksen geeft aan dat zij zich beroepshalve (naast vele andere adviseurs, stichtingen en ondernemersverenigingen) bezighoudt met het helpen van MKB-bedrijven bij bedrijfsopvolging. Haar ervaring is dat deze bedrijven daartoe over het algemeen goed in staat zijn, maar dat sommige te laat beginnen na te denken over de opvolging. Het lijkt haar een onderwerp dat aan de familiebedrijven zelf is.

Op zich staat D66 sympathiek tegenover het voorstel van het CDA, maar op grond van het vorenstaande is de vraag of daaraan belastinggeld moet worden toegevoegd.

Mevrouw Vaessen deelt mede dat de VVD open staat voor het voorstel van het CDA.

Mevrouw Hoek deelt mede dat 50PLUS sympathiek tegenover het voorstel van het CDA staat.

Wellicht is een extra impuls om te kijken hoe ouderen gekoppeld kunnen worden aan jongeren, waarvoor 50PLUS al jaren pleit.

Mevrouw De Haan deelt mede dat de ChristenUnie nog niet direct overtuigd is van een provinciale taak in deze. Er wordt wel een relatie gezien met onderwijs. Spreekster kan zich voorstellen dat familiebedrijven zelf het initiatief nemen om de Staten uit te nodigen. De ChristenUnie wijst het voorstel van het CDA niet principieel af, maar is in deze nog wel terughoudend.

De heer Travaille geeft aan dat de PvdD blij is met de duurzame initiatieven van familiebedrijven, maar geen specifieke interesse heeft in het onderwerp opvolging bij familiebedrijven. Het is overigens de keuze van het bedrijf zelf om een familiebedrijf te blijven of de opvolging elders te zoeken.

De heer Van de Dikkenberg deelt mede dat de SGP alle initiatieven ondersteunt om de provincie in contact te brengen met bedrijven/bewoners en derhalve ook dit voorstel van het CDA.

Mevrouw Noordenbos deelt mede dat de SP de indruk heeft dat familiebedrijven de ondersteuning van de provincie niet nodig hebben.

De heer Suna hecht er in de eerste plaats aan op te merken dat het hem bevreemdt dat het CDA dit onderwerp via de Rondvraag aan de orde stelt. Hij had zich kunnen voorstellen, dat het CDA de fracties hierover schriftelijk had benaderd met de vraag of hiervoor interesse bestaat.

Inhoudelijk deelt de PvdA enerzijds de mening van de ChristenUnie; anderzijds is de PvdA voorstander van het in contact komen met burgers, bedrijven, instellingen. De PvdA pleit voor wat meer informatie hoe het CDA dit ziet.

De heer Ubaghs deelt mede dat de PVV zich in grote lijnen aansluit bij het betoog van D66. In zijn werkzame periode bij MKB adviseurs, onderdeel van MKB Nederland, heeft hij van zijn collega's bij de

vakgroep bedrijfsopvolging begrepen dat het enige probleem bij bedrijfsopvolging in algemene zin was het vinden van een geschikte bedrijfsopvolger met voldoende middelen om het over te nemen. Een bezoek van de Staten gaat dat probleem niet verhelpen.

De PVV is geen tegenstander van een werkbezoek, maar zal daaraan niet deelnemen.

De heer Boswijk merkt op dat de provincie haar rol ook pakt bij bv. het organiseren van start ups en het steunen daarvan. In zekere zin ziet hij een parallel met familiebedrijven. Bij een start up komen gemiddeld twee banen kijken en bij een bedrijfsopvolging negen. Het CDA acht van belang dat wordt behouden wat goed is en daarom familiebedrijven.

De voorzitter resumeert dat de signalen vanuit de commissie wisselend zijn. Op haar voorstel wordt besloten dat het CDA, als initiatiefnemer, hier verder met de griffie naar kijkt en met een voorstel komt. Wel wijst spreekster erop dat laatstelijk diverse werkbezoeken zijn geannuleerd vanwege gebrek aan belangstelling; zij stelt derhalve voor tevens mee te nemen hoe effectief het is om er veel tijd in te steken.

De heer De Droog memoreert de inspraak van de heer Jan Bosman uit Rhenen in de vorige vergadering. Er is veel aandacht voor de Rijnbrug; Jan Bosman vroeg m.n. aandacht voor het kruispunt vlak daarvoor, omdat daardoor het hele knelpunt feitelijk wordt veroorzaakt. Afgelopen week ontving D66 uit Rhenen een rapport waarover de provincie kennelijk al een paar jaar beschikt; spreker is de behandeling daarvan in de commissie echter niet tegengekomen. Daarin stond een variant (herinrichting van dat kruispunt) dat m.n. was gericht om dat kruispunt op korte- en middellange termijn te ontlasten. Geïnformeerd wordt hoe dit destijds is gegaan, hoe GS tegen het desbetreffende rapport, i.c. de variant, aankijken en waarom er sindsdien niets mee is gedaan. Voorts is de vraag of die variant met de kennis van nu kan helpen om het thans bestaande probleem voor de korte termijn versneld op te lossen.

De heer Van de Dikkenberg sluit zich aan bij de vragen van D66. Dat wordt ook ondersteund door metingen en modeleringen die op de website van de provincie zijn waar te nemen; die blijken eveneens uit de metingen die verstrekt zijn in de Statenbrief bij agendapunt 4.12. Vanuit die hoedanigheid acht de SGP het wat kort door de bocht dat de metingen niet in de top 10 van de meest probleemrijke wegen worden gerubriceerd. Juist de lokale pijnpunten komen in de metingen terug als een paars puntje, maar landen vervolgens nergens, terwijl een van de belangrijkste speerpunten bij mobiliteit is een goede doorstroom op wegen en zo min mogelijk voertuigverliesuren. De SGP is er, naar aanleiding van de rapportage over 2016, voor de metingen nader te analyseren, juist op die punten waar wellicht met kleine maatregelen grote winst kan worden geboekt of waarop nog acties kunnen worden ondernomen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof geeft aan dat twee verschillende onderwerpen aan de orde worden gesteld.

Met betrekking tot de N224 is er een knelpuntenanalyse, waarin een prioritering in aangebracht. Op basis daarvan wordt een trajectaanpak vastgesteld. Afsproken is dat eens in de zes jaar de door de provincie gesignaleerde knelpunten met de gemeenten worden afgestemd en daarbij wordt geïnformeerd naar de planning ten aanzien van de gemeentelijke wegen om zo werk met werk te realiseren. Daarnaast is het zo dat de provincie de specifieke knelpunten continu blijft monitoren. Bij de N224 is veel oponthoud op de westelijke rotonde; daarnaar loopt op dit moment een onderzoek. Als het om knelpunten gaat die niet kunnen wachten tot een trajectaanpak, dan zal daarnaar in overleg met de gemeente eerder worden gekeken.

Met betrekking tot de Rijnbrug wordt gerefereerd aan een onderzoek in 2013 van het Adviesbureau DIA. Die heeft gekeken naar de rotondes, het ontwerp waarmee de heer Bosman ook komt. In 2013 was nog de gedachte dat er op de Rijnbrug in 2016 een tidal flow zou kunnen zijn gerealiseerd. Op grond daarvan heeft de Stuurgroep destijds besloten voor de Rijnbrug te gaan en niet te kiezen voor de rotonde variant, mede omdat er twijfels bestonden over de verkeersveiligheid.

Thans is afgesproken het Adviesrapport van DIA te actualiseren op basis van de huidige verkeerscijfers en ook het voorstel van de heer Bosman (ovonde onderaan de Rijnbrug) mee te nemen bij de besluitvorming in de Stuurgroep op 18 december a.s.

De heer Van de Dikkenberg geeft aan dat de essentie van zijn vraag was of de metingen niet nog iets nader zouden kunnen worden gespecificeerd. In 2017 is de economie verder gegroeid en zijn er weer meer knelpunten. Verzocht wordt om in de rapportage 2017 niet alleen een top 10 van meest probleemvolle wegen te vermelden, maar m.n. ook de knelpuntjes die in een dergelijke grote rapportage over het hoofd kunnen worden gezien, en vervolgens in overleg te treden met de gemeenten, om te bewerkstelligen dat deze knelpuntjes versneld worden opgelost, zodat er minder hinder ontstaat.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt toe na te zullen gaan wat mogelijk is op detailniveau.

Vooruitlopende hierop memoreert zij de afspraak dat, als er echt knelpunten zijn, met de oplossing daarvan niet wordt gewacht op een trajectaanpak.

De heer Van Essen ondersteunt de vraag van de SGP. In aanvulling daarop pleit GroenLinks ervoor daarin mee te nemen welk deel van de reistijdverliesuren worden veroorzaakt door ongevallen dan wel congestie op het hoofdwegenet; dat zou inzicht kunnen geven in eventuele oplossingsrichtingen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat, zoals bekend, de ongevallenregistratie op detailniveau achterloopt. In een pilot houdt de provincie thans in overleg met ziekenhuizen een schaduw ongevallenregistratie bij. Zij zegt toe na te zullen gaan wat in deze mogelijk is.

Bij afwezigheid van mevrouw Schneiders, licht de heer Hoefnagels toe dat D66 een vraag heeft gesteld over het spoor Leiden-Utrecht; hij meent dat de vraag met de schriftelijke toezending vanuit de griffie is beantwoord.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat een besluit van GS Zuid-Holland vorige week enige verwarring heeft veroorzaakt, in de zin dat de indruk bestond dat er een onomkeerbaar besluit was genomen. Er is een gezamenlijke intentie voor een snellere verbinding tussen Utrecht en Leiden.

De provincie Zuid-Holland deed samen met NS, ProRail en het Ministerie een verkenning voor voortzetting van het eigen Airnetproject, waarvan de voortgang stagneerde. Vooral de inpasbaarheid in de dienstregeling bij Station Woerden bleek moeilijk; dat zou ook een behoorlijke toename in het exploitatietekort teweegbrengen. In het kader van de verdere opstart van het onderzoek, is een alternatief naar voren gekomen, t.w. een snellere intercity door een versnellingsmaatregel bij station Bodegraven. Daarvoor moest de provincie Zuid-Holland een besluit nemen of die scopewijziging was toegestaan, omdat dit eveneens betekent dat afgezien wordt van een extra station bij Zoeterwoude. Dat besluit heeft Zuid-Holland vorige week genomen, op grond waarvan thans kan worden doorgedaan met de verkenning ten aanzien van een snellere verbinding tussen Utrecht en Leiden, waarbij de belangen van de gemeenten Woerden en Bodegraven uiteraard betrokken zullen blijven worden. De U10 is goed bij de verkenning aangesloten.

De heer Hoefnagels merkt op dat het toch niet zo kan zijn dat de provincie qua intercitystations aan de ene kant van de provincie Driebergen-Zeist verliest aan Ede-Wageningen en vervolgens aan de andere kant Woerden aan Alphen a/d Rhijn. D66 pleit ervoor dat wordt ingezet op het behoud van een optimaal OV voor steden in de provincie Utrecht.

De heer Mourik-Geluk informeert hoe en wanneer de Staten hierover op de hoogte zullen worden gehouden.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt toe de exacte planning te zullen opvragen; op basis daarvan kan worden bekeken wanneer en hoe de Staten hierover het beste kunnen worden geïnformeerd.

Spreekster merkt op dat de intercitystatus op zich geen doel behoeft te zijn. Van belang is de hoge frequentie en snelheid op de hele corridor te behouden en te bekijken wat daarbij het beste product is. Dat is ook de doelstelling van deze exercitie.

Mevrouw Poppe wijst erop dat in Woerden veel wordt gebouwd. Steeds meer mensen gaan gebruik maken van het OV. Er wordt steeds gesproken over de schaa sprong in Utrecht, op grond waarvan Utrecht ook beter bereikbaar moet zijn met het OV. In dat kader is het in de visie van de SP derhalve van essentieel belang dat de stations rondom Utrecht goed geoutilleerd blijven.

1.6 Termijnagenda (versie 14 november 2017)

Gedeputeerde Van den Berg deelt het volgende mede:

Nagaan hoe visies partners geïncorporeerd kunnen worden in de Ruimtelijke economische visie

De Staten zijn uitgenodigd voor de kennismarkt Toekomst voor de Utrechtse Economie op 22 november a.s. Daar zal o.a. met partijen worden bekeken hoe een en ander in elkaar kan worden geschoven. Hedenmiddag heeft spreker een afspraak met o.a. vertegenwoordigers van de U10 om van gedachten te wisselen over de wijze waarop hun product en het provincie product op elkaar kan worden afgestemd.

Subsidie zonnepanelen

De salderingsregeling is gewijzigd naar aanleiding van de voornemens van het nieuwe Kabinet. De gewijzigde tekst staat op de website.

Uitvoering Energietransitie

Conform hetgeen in het verslag van de vorige vergadering staat, staat agendering van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie gepland voor het tweede kwartaal 2018.

Indicatoren Energietransitie

Op 16 november jl. heeft in IPO-verband wederom een bijeenkomst plaatsgevonden om van gedachten te wisselen over de wijze waarop hieraan handen en voeten kan worden gegeven. De provincie Drenthe is trekker, ook ter zake van de nog niet aanwezige indicator CO2-equivalenten. Zodra over dit onderwerp duidelijkheid is, komt spreker hierop terug in de commissie.

Mevrouw De Haan verzoekt een concrete datum te koppelen aan de Versnellingsagenda Windenergie.

Gedeputeerde Van den Berg licht toe nog in overleg te zijn met enkele partijen over de handigste route in deze. Qua termijn kan hieraan wat hem betreft Q1 worden gekoppeld.

Mevrouw De Haan pleit ervoor dat de informatie via een memo aan de commissie wordt verstrekt, omdat dit een toezegging betreft.

Voortgangsrapportage Op de Fiets

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof deelt mede dat sinds oktober de cycle wrap definitief is geworden. Er wordt thans hard gewerkt om de cijfers van de ca 900 km regionaal utilitair fietsnetwerk te meten. De lacunes in de data zijn naar verwachting begin 2018 op orde, zodat er een nulmeting is; de overige data worden in het tweede kwartaal 2018 verwacht. Op grond van het vorenstaande, kan de commissie in het tweede kwartaal derhalve de voortgangsrapportage, de nulmeting en de overige data tegemoet zien.

Mevrouw Noordenbos vestigt de aandacht op de opheffing van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Krommerijng gebied. De SP was blij met de toezegging van gedeputeerde Pennarts dat de provincie zich na de opheffing zou blijven bemoeien met de laagdrempeligheid van de gebieden, op voorwaarde dat ook de desbetreffende gemeenten dit zouden doen. De SP verzoekt het vorenstaande als toezegging op de Termijnagenda op te nemen.

Desgevraagd door de voorzitter, verwijst spreekster naar de tekst van het PS-verslag ter zake.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt in deze in de PS-vergadering een grondhouding te hebben uitgesproken, die wat haar betreft van toepassing is zolang zij gedeputeerde is op deze portefeuille. Het lijkt haar echter niet noodzakelijk dit als zodanig op te nemen op de Termijnagenda; in haar visie leent de Termijnagenda zich daarvoor ook niet.

De voorzitter onderschrijft de mening van gedeputeerde Pennarts en geeft aan dat dit is conform hierover in het Presidium wordt gedacht. Het wordt overigens als zodanig in ieder geval in het verslag van deze vergadering opgenomen.

De heer Suna wijst op motie 4 uit 2014 (betaalbaarheid en toegankelijkheid van gebieden van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Krommerijng gebied) op de Termijnagenda die pas vanaf 2018 kan worden ingelost. In zijn visie is de inhoud van deze motie in lijn met de vraag van de SP; wellicht kan het punt van de SP daarin worden meegenomen.

De voorzitter acht dit een goede suggestie.

Mevrouw Noordenbos meent dat de motie vooral gaat om tot 2018; het pleidooi van de SP heeft betrekking op na 2018. Als het verzoek van de SP met enkele woorden kan worden meegenomen in het kader van motie 4, is de SP gerustgesteld.

De voorzitter zegt toe dat het presidium en de griffie zich nader over die mogelijkheid zullen buigen.

De heer De Droog vestigt de aandacht op het besluit in het kader van Veenendaal-Oost. Na een proces, waarin verschillende varianten zijn bekeken, is het moment van besluitvorming aangebroken. Qua varianten zijn alleen een nul-variant en een aantal verbredingsvarianten in verschillende vormen overgebleven. D66 betreft mist een variant daar tussenin. Er is een variant die uitgaat van de VRI's, waarbij de rotondes worden aangepast en alleen wordt gekeken naar de kruispunten. D66 pleit ervoor die variant ook mee te nemen in het besluitvormingsproces. Dat zou politiek kunnen leiden tot de bereidheid om niet alle gestelde kaders mee te nemen, te erkennen dat er een variant is die wellicht niet alles oplost, maar daaraan wel tegemoet komt. In de visie van D66 levert het meenemen van die variant een toegevoegde waarde op voor de verschillende perspectieven in het kader van de besluitvorming.

Geïnformeerd wordt hoe de commissie hier tegenaan kijkt en aan het College wordt gevraagd of dat kan worden toegezegd.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat door de Klankbordgroep eveneens aandacht is gevraagd voor de variant die D66 thans naar voren brengt. Naar die variant is echter al goed gekeken. Zij memoreert dat de Staten aan de voorkant randvoorwaarden hebben gesteld over het oplossend vermogen van de maatregelen. Om aan die randvoorwaarden te blijven voldoen, moeten bepaalde keuzes worden gemaakt.

Naar aanleiding van het betoog van D66, kan spreekster zich voorstellen dat in het GS- en Statenvoorstel zichtbaar wordt gemaakt welke stappen zijn gezet, waarom bepaalde varianten het al dan niet hebben gehaald, i.c. wat heeft gemaakt waarom het voorstel er ligt zoals het er nu ligt.

De heer De Droog geeft aan dat het verzoek van D66 verder strekt, nl. om die variant als volwaardig alternatief mee te nemen, zodat een vergelijking van de effecten kan worden gemaakt. Er is bv. een aantal varianten afgevallen in verband met het Binnenveld, hetgeen D66 begrijpt. Deze variant zou reëel gezien echter wel degelijk kunnen, maar is afgevallen omdat m.n. het aantal eenheden, dat zou kunnen worden verwerkt, te gering was.

Mevrouw d'Hondt deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij het verzoek van D66. Zij memoreert dat in de vorige MME-vergadering al een verwarrende discussie is gevoerd over de vraag of deze variant nu al dan niet in de zeef zou moeten zitten. Op grond daarvan pleit de PvdA ervoor alle varianten op een rij te zetten en daarbij aan te geven wat het kost, wat het al dan niet oplost en waarom tot een bepaalde beslissing wordt gekomen.

De heer Mourik-Geluk is van mening dat bewust een proces is overeengekomen, waarbij in de eerste zeef sprake zou zijn van meer varianten dan in de tweede zeef. Het proces is ook als zodanig gecommuniceerd richting bewoners en raadsleden. Het lijkt het CDA niet verstandig om zo kort voor besluitvorming door de gemeenteraad de spelregels te veranderen, tenzij kan worden aangegeven dat het geen gevolgen heeft voor het proces.

De heer Van Essen deelt mede dat GroenLinks zich aansluit bij de oproep van D66. Spreker begrijpt de reactie van het CDA, maar wil daarbij aangeven dat in een eerder stadium al is aangedrongen op het meenemen van andere varianten. GroenLinks acht het van belang volledig inzicht te hebben in de effecten, ook van deze variant. Ten tijde van het onderzoek door Royal Haskoning twee jaar geleden waren dit de enige varianten die voorlagen en was er nog geen sprake van mogelijke verdubbeling. Dat die varianten nu ineens niet meer relevant zouden zijn, zou GroenLinks wonderlijk vinden in die volgorde. Het oplossend vermogen, zowel bij een hoog als een laag scenario, behoort wat GroenLinks betreft nog steeds in de hele analyse thuis en is belangrijke informatie om hierover een goed besluit te kunnen nemen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat afgesproken is de Ladder van Verdaas af te lopen. Tijdens dat proces is aan iedereen de mogelijkheid geboden om varianten in te brengen. Al die varianten zijn

meegenomen in de eerste zeeff. Daarnaast heeft een second opinion plaatsgevonden ten aanzien van de variant van de kruispunten met lage- en hoge groeiscenario's om na te gaan of van de juiste cijfers was uitgegaan. Daarover is een uitgebreid rapport uitgebracht. Vervolgens is bekeken welke varianten voldoen aan het kader van het oplossend vermogen dat aan de voorkant is afgesproken. De varianten, die daaraan voldoen, zijn meegenomen in de tweede fase.

Spreekster is er geen voorstander van spelregels te wijzigen in het proces dat aan de voorkant is afgesproken. Zij ondersteunt in deze het betoog van het CDA en verwijst eveneens naar Maarsbergen, waar dit heel slecht is gevallen. Zij kan zich voorstellen dat, in het kader van de besluitvorming, een bijlage wordt toegevoegd met alle varianten die zijn onderzocht en daarbij wordt aangegeven waarom zij zeeff 2 niet hebben gehaald. Het is vervolgens aan de Staten om een besluit te nemen. Mevrouw d'Hondt is van mening dat met dit voorstel Maarsbergen juist achterna wordt gegaan. Daar hing de Bos-Beekvariant boven de markt. Het heeft 9 maanden vertraging opgeleverd, omdat er geen goede doorrekening was van een variant die volgens de zeeffmethode van het College was afgefallen, maar waarover de Staten zelf wilden beslissen. Op grond hiervan verzoekt de PvdA de door D66 genoemde variant geheel in beeld te brengen, zodat er geen vertraging wordt opgelopen in het besluitvormingsproces.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof wijst erop dat er over de variant met de kruispunten een second opinion ligt, omdat de variant in eerste instantie was doorgerekend op de lage groeiscenario's en SWECO dat niet realistisch achtte, omdat hoge groeiscenario's werden voorzien. De Klankbordgroep zegt thans te accepteren dat er op bepaalde momenten sprake is van flinke congestie. De Staten hebben aan de voorkant o.a. de randvoorwaarde gesteld dat er geen oplossingen worden bedacht waarbij nog steeds sprake zal zijn van file. De second opinion maakt onderdeel uit van de stukken. heer Van Essen merkt op dat een second opinion niet per definitief beter behoefte te zijn dan een first opinion. GroenLinks pleit ervoor de first opinion ook nog een keer goed te bekijken, zeker omdat de second opinion niets anders was dan een review van de eerdere studies; het waren geen nieuwe doorrekeningen. Dat de second opinion ineens tot hele andere conclusies leidt, is op zich bijzonder, hetgeen destijds ook door GroenLinks naar voren is gebracht. Op grond hiervan pleit GroenLinks er nadrukkelijk voor die variant volwaardig mee te nemen, dit zou de procesgang enorm kunnen versnellen.

Mevrouw De Haan wijst erop dat thans een inhoudelijke discussie wordt gevoerd over een punt van de Termijnagenda. Zij pleit ervoor die discussie op een ander, daarvoor geëigend, moment voort te zetten.

De voorzitter is het hiermee eens en geeft aan naar een afronding van de discussie te zullen toewerken. Vervolgens kan hierop in de volgende vergadering worden teruggekomen als dit onderwerp staat geagendeerd, of zo nodig een extra bijeenkomst worden belegd.

De heer De Droog memoreert dat aangegeven wordt dat deze variant in beeld blijft. D66 is benieuwd hoe het College daaraan perspectief kan geven.

De heer Mourik-Geluk sluit zich aan bij de opmerking van de ChristenUnie. Het CDA staat voorts op het standpunt dat vooraf duidelijke randvoorwaarden zijn afgesproken. De Staten en gemeenteraadsleden zijn meerdere keren in het proces meegenomen, waarbij het punt dat thans aan de orde wordt gesteld niet zo duidelijk aan bod is gekomen. Het CDA acht het op grond hiervan niet netjes dit thans, zo vlak voor besluitvorming in de gemeenteraad, alsnog te doen.

De voorzitter constateert verschillende visies ten aanzien van dit punt.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof benadrukt nogmaals dat de variant al volwaardig is meegenomen. Er heeft een second opinion plaatsgevonden op basis van deze variant. Een van de adviezen van de Klankbordgroep is dat zij deze variant in beeld wil houden. Er zijn meerdere Klankbordgroepen die adviezen hebben uitgebracht. Alle adviezen worden betrokken bij het definitieve besluit. Spreekster zegt toe dat in een bijlage alle varianten in beeld zullen worden gebracht, waarbij zal worden aangegeven waarom bepaalde varianten het al dan niet hebben gehaald, op grond van de aan de voorkant door de Staten meegegeven randvoorwaarden.

De gemeenteraad zit al in het besluitvormingstraject. Als de Staten de randvoorwaarden hadden willen bijstellen, hadden zij dit in haar visie in een eerder stadium moeten doen. Als niet wordt

gekozen voor een 2 x 2 variant, bestaat de mogelijkheid dat naar een minder goed alternatief wordt gekeken, waarmee ook deze variant wel degelijk weer in beeld kan komen. De variant is wat spreekster betreft derhalve niet van tafel; met de randvoorwaarden die de Staten het College hebben meegegeven komt zij echter niet op die variant uit.

De heer De Droog deelt mede dat D66 zich kan vinden in het voorstel van de gedeputeerde. Hij hecht eraan op te merken dat het niet de bedoeling is van D66 om een nieuw onderzoek te starten.

De heer Travaille deelt mede dat hem de mededeling, dat het Uitvoeringsprogramma Energietransitie met een half jaar is uitgesteld, niet bekend voorkomt. De PvdD heeft moeite met uitstel van een half jaar voor iets waarop de provincie niet op koers ligt en waarom feitelijk al twee jaar geleden is gevraagd.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dit in de vorige vergadering te hebben gemeld, hetgeen ook als zodanig in het verslag staat. Het uitstel heeft te maken met het feit dat er nogal wat op de rit moet worden gezet om de uitvoering mogelijk te maken, w.o. bv. het voornemen om in januari het Energiefonds te lanceren waarin een substantieel deel van de uitvoering van de Energieagenda zit. De heer Travaille merkt op dat met opnieuw een half jaar vertraging de doelstelling voor 2016 ook weer niet zal worden gehaald.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat het niet wil zeggen dat op dit moment niets gebeurt. Of de doelstelling van 2016 niet wordt gehaald moet nog blijken.

De voorzitter sluit de bespreking over de Termijnagenda af.

2. ECONOMIE

2.1 Statenbrief uitvoering motie 38 Onderwijs-Arbeidsmarkt

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de SP.

Mevrouw Noordenbos merkt op dat het de SP verheugt dat deze motie zo zorgvuldig wordt ingevuld. Het maakt de SP echter nieuwsgierig hoe alle andere nog openstaande moties over het verbinden van onderwijs aan de arbeidsmarkt en mensen met een lage opleiding worden ingevuld. In de Statenbrief staat dat de BOB onderwijs – arbeidsmarkt eind 2017/begin 2018 zijn beslag moet krijgen. Geïnformeerd wordt naar de stand van zaken van een en ander.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat er een aantal zaken op de rit staat. Dat gebeurt parallel aan de BOB aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt. Vooruitlopende daarop en parallel daaraan wordt doorgedaan met die dingen die evident zijn en ook in de BOB hun beslag zullen krijgen. Daar gaan de Staten over. Spreker hoopt dat dit in de volgende vergadering kan worden besproken, zodat er concrete stappen kunnen gemaakt ten aanzien van de vragen die thans door de SP worden gesteld. Motie 42, over social return, laat spreker in zijn beantwoording even buiten beschouwing. De Staten worden daarop een keer per jaar bijgepraat door collega Verbeek-Nijhof.

Motie 57, werkgelegenheid (V)MBO, zal worden opgepakt met de BOB aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt. De EBU trekt hard hieraan. De motie is gericht op een verbetering van de aansluiting tussen (V)MBO en het MKB. Naast techniek gaat het o.a. ook over zorg. Via de EBU is een bijdrage geleverd aan het Zorgpact.

Ten aanzien van groen is er een aantal initiatieven, waarover de Staten al eerder zijn geïnformeerd door collega Pennarts.

Een en ander gaat over technologie in de bredere zin van het woord. Op verschillende plekken vinden discussies plaats over de vraag of de techniek (werktuigbouw, bouwkunde, mechanica) nog wel de gevraagde techniek is. Van belang is dat onderwijs in deze de arbeidsmarkt goed volgt en daarop aansluit door de competenties daarop te richten. Het gaat dan o.a. over cybercrime, service-medewerker deel 1; dat zit op het MBO 1, 2 niveau. Dat zijn wel de vraagstukken waarmee de provincie zich bezighoudt in de breedte.

Bij de behandeling van de begroting is eveneens nadrukkelijk gevraagd om juist vanuit de technologie iets te doen aan de maakindustrie. De Techniekraad heeft al wat slagen vooruit gemaakt door de in oprichting zijnde en bestaande Techniepacten te versterken en te steunen, om daarmee meer leerlingen van (V)MBO en basisonderwijs kennis te laten maken met de techniek in de desbetreffende Techniekweken.

De heer Suna memoreert dat gesproken wordt over de Techniepacten en de ondersteuning van de vier organisaties in deze. Geïnformeerd wordt waarom de Zorgpact Midden Nederland niet wordt ondersteund als belangrijk onderdeel van de economie in deze provincie.

Gedeputeerde Van den Berg antwoordt dat de provincie die wel degelijk ondersteunt via een financiële bijdrage door de EBU. Dat is de manier waarop de provincie de daarmee bezig zijnde partijen een kans geeft om de zorg beter voor het voetlicht te brengen en kenbaar te maken dat het een mooie sector is om in te werken. Dat zijn de afspraken die worden gemaakt met partijen die daadwerkelijk weten wat er speelt en waaraan behoefte is. Dat wordt geregeld via het Zorgpact. Landbouwsubsidie, ook voor dat soort vraagstukken op MKB-niveau, wordt via de EBU verstrekt. De focus ligt op technologie, omdat er in de provincie Utrecht grote behoefte is om daaraan op alle niveaus verder vorm te geven. Dat gebeurt o.a. door middel van de dashboard arbeidsmarkt, die samen met Stad Utrecht en Amersfoort is ingericht; daarmee wordt actueel gemeten waaraan behoefte is; welke opleidingen en aansluitingen moeten worden verbeterd. De dashboard is redelijk uniek en wordt op dit moment ook overgenomen door de landelijke Techniekraad.

Dit is een aantal activiteiten die de provincie op dit moment verricht in het kader van de uitvoering van de motie.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af, met de conclusie dat in de volgende vergadering een voorstel tegemoet kan worden gezien naar aanleiding van de BOB aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt.

3. Recreatie en Milieu

3.1 Statenvoorstel Wijziging GR Plassenschap Loosdrecht

3.2 Statenvoorstel Verordening Plassenschap Loosdrecht

Op voorstel van de voorzitter worden de agendapunten 3.1 en 3.2. gecombineerd behandeld.

De heer Ubaghs deelt mede dat hij namens PS in het Plassenschap zit. Voornoemde voorstellen zijn daar onlangs besproken en unaniem ongewijzigd aangenomen.

De PVV kan zich vinden in de voorliggende voorstellen. Wat de PVV betreft zijn dit sterstukken.

De heer Suna deelt mede dat de PvdA zich kan vinden in de inhoud van de voorliggende voorstellen. Wel heeft de PvdA zich verbaasd over de opmerking bij de toelichting onder punt 3, effecten op duurzaamheid, dat een aantal bestuursleden minder gaat rijden en dit goed zou zijn voor de duurzaamheid. De PvdA denkt dat er 'geen' moet staan.

Mevrouw Noordenbos geeft aan dat de SP dit ingewikkelde materie vindt. Geïnformeerd wordt wat precies de verandering is in de WGR, die ervoor zorgt dat er minder mensen in de Plassenraad moeten zitten en wat er nog meer concreet verandert als gevolg van die wetswijziging.

Voorts leeft bij de SP de vraag hoe de leden namens Stichtse Vecht en Wijde Meren hier tegenover staan, maar die vraag is feitelijk al door de heer Ubaghs beantwoord.

De SP vraagt zich af of de verandering van het aantal mensen in de Plassenraad invloed heeft op de aankomende ondertekening over de ontwikkeling van de Oostelijke Vechtplassen, waarin een aantal omstreden onderdelen zit voor omwonenden.

In de verordening staat bij veel zaken dat het verboden is (na zonsondergang op het recreatieterrein komen, het organiseren van evenementen, het toestaan van vergunningen voor activiteiten), tenzij het Bestuur ontheffing verleent. Geïnformeerd wordt naar de gevolgen als het Plassenschap dit gaat bepalen en niet meer de gemeente waarin het gebied ligt; de vraag is of de zeggenschap van het

Plassenschap groter wordt en de invloed van de individuele gemeente en daarmee de omwonenden kleiner.

Samenvattend vraagt de SP zich af wat het voordeel is om het Plassenschap meer invloed te geven via die verordeningen en of hieraan ook nadelen zijn verbonden.

De voorzitter constateert dat het antwoord op de eerste vragen van de SP feitelijk in de stukken te lezen is. In algemene zin is het verzoek van het Presidium, gelet op de veelal volle agenda's, het College niet te laten vertellen uit eigen werk.

Mevrouw Noordenbos geeft aan dat antwoorden op vragen, die in de stukken zijn te lezen, in dat geval kunnen worden overgeslagen.

De SGP, PvdD, ChristenUnie, VVD, CDA, D66 en GroenLinks delen mede zich te kunnen vinden in de voorstellen en dat het wat hen betreft sterstukken kunnen zijn.

Mevrouw Hoek deelt mede dat ook zij namens PS deel uitmaakt van de Adviesraad van het Plassenschap; zij bevestigt dat daar unaniem is ingestemd met de voorliggende voorstellen. Achteraf blijkt echter dat in de gemeente waar het echt speelt het plan van een vaarroute voor vaartuigen, in het kader van de ontwikkeling van de Oostelijke Vechtplassen, niet naar voren is gekomen.

Overigens zou 50PLUS het betreuren als de desbetreffende gemeenten er minder bij betrokken raken, omdat juist daar de input vandaan komt wat er speelt in een gebied.

Op grond van het vorenstaande, is dit wat 50PLUS betreft geen sterstuk.

Gedeputeerde Pennarts geeft aan het eens te zijn met de meerderheid van de commissie die stelt dat dit echt sterstukmaterie betreft. Het gaat hier om de wijziging van de GR omdat de WGR is gewijzigd en niet om een autonoom genomen besluit.

Uit de wijziging van de GR vloeit de wijziging van een aantal verordeningen voort. Het Plassenschap Loosdrecht is een soort samengevoegd Plassenschap. In het verleden was bv. de gemeente Breukelen daarin nog een zelfstandige entiteit en ook de gemeente Wijde Meren bestond uit meerdere gemeenten die met aparte verordeningen werkten. Dit is een poging om een en ander op een nette manier te actualiseren. Er verandert niets qua bevoegdheid of zeggenschap, wel in het aantal deelnemende leden. Zoals door de heer Ubaghs is aangegeven, is de Adviesraad daarin meegenomen.

Er is aansluitend een aantal vragen gesteld op inhoudelijke dossiers, w.o. vaarroutes, het plan Oostelijke Vechtplassen. Die hebben echter niets te maken met de voorliggende voorstellen. Desgevraagd door mevrouw Noordenbos, antwoordt spreekster dat er ten aanzien van de verordeningen geen sprake is van een overdracht van taken en bevoegdheden. Het betreft feitelijk een administratieve actie.

Desgevraagd door de voorzitter, antwoordt mevrouw Hoek dat 50PLUS hierover in PS wellicht een vraag gaat stellen in het vragenhalfuurtje. Indien dat het geval is, zal de vraag tijdig worden ingediend. Op basis van het antwoord zal 50PLUS aangeven of het al dan geen sterstukken kunnen worden.

Mevrouw Dercksen informeert of 50PLUS het niet eens is met de opvatting dat haar vragen geen betrekking hebben op de voorliggende stukken, waarmee het voor 50PLUS wellicht ook sterstukken zouden kunnen zijn.

Mevrouw Hoek antwoordt het hier gedeeltelijk mee eens te zijn. 50PLUS zal zich derhalve beraden of zij hier al dan niet op terug wil komen.

Mevrouw Noordenbos deelt mede dat de SP zich aansluit bij 50PLUS.

Gedeputeerde Pennarts geeft 50PLUS en de SP in deze mee dat de Staten nog een stuk tegemoet kunnen zien met betrekking tot het programma Oostelijke Vechtplassen. Wellicht is dat een geëigender moment om de inhoudelijke vragen te stellen.

De voorzitter rondt de discussie af met de conclusie dat 50PLUS en de SP nog zullen aangeven of de voorliggende voorstellen sterstukken kunnen worden. Indien dat niet het geval is, zullen deze naar PS worden doorgeleid met de titel klein debat.

3.3 Afronding oordeelsvormende fase BOB Luchtkwaliteit

De voorzitter memoreert dat een uitgebreid stuk is rondgestuurd met daarin een aantal vragen. Gedeputeerde Pennarts heeft aangegeven in deze vergadering geen uitspraken te zullen doen over de keuzes die zij zou willen maken.

De heer De Heer, trekker BOB Luchtkwaliteit, hecht er in de eerste plaats aan alle betrokkenen te bedanken voor verzette werk. Het bijzondere van deze BOB is dat er sprake is geweest van twee trajecten. Er zijn veel bijeenkomsten zelf belegd in het kader van deze BOB. Aan het einde heeft het College bedacht een extra co-creatie traject in gang te zetten, waarvoor eveneens bijeenkomsten hebben plaatsgevonden. In beide trajecten zijn allerlei oplossingsrichtingen aangedragen. Die zijn bij elkaar gevoegd in een document.

De vragen die thans voorliggen zijn:

- welke ambities kiezen we voor dit regionaal programma (doelen, normen)?
- welke oplossingsrichtingen kan de provincie uitwerken als ze met partners samenwerkt in een nieuw Regionaal Programma Luchtkwaliteit?

De heer Van Essen zet uiteen dat GroenLinks er, voor wat betreft doel en ambitie, voor pleit om gezondheid centraal te stellen. Dat betekent dat de provincie verder gaat dan het halen van de EU-normen en, in navolging van het Rijk, de WHO-normen als streefwaarde gaat hanteren en ook gemeenten in de provincie stimuleert hetzelfde te doen. Dat betekent wat GroenLinks betreft ook dat in beleidskeuzes de effecten van luchtvervuiling altijd in beeld worden gebracht, voor zover relevant, en worden meegenomen in afwegingen, ook onder de EU-normen.

Wat betreft de maatregelen, kan GroenLinks zich vinden in het voorgestelde maatregelenpakket; allemaal maatregelen die goed zijn om op te pakken. Voor de verdere uitwerking richting besluitvorming geeft GroenLinks de volgende aandachtspunten mee.

- Het Luchtkwaliteitsplan moet echt een integraal plan worden over sectoren en portefeuilles heen. De uitwerking van de doelstellingen in concrete maatregelen dient dan ook deels plaats te vinden in die andere plannen. Daarbij wordt m.n. gedacht aan:
 1. het Mobiliteitsplan, bv. door te kiezen voor een schaalsprong in Fiets en OV, maar bv. ook door gemeenten te ondersteunen bij zero emissie stadsdistributie.
 2. de Landbouwvisie, waar m.n. vergunning en handhaving van belang zijn;
 3. het inkoop- en aanbestedingsbeleid, waarbij bv. kan worden gedacht aan GWW-diensten, vervoersconcessies, eigen wagenpark en ook gemeenten helpen om luchtkwaliteit te integreren in hun inkoopbeleid.
- Naast verankering van luchtkwaliteit in andere plannen, zou GroenLinks ook graag een aantal specifieke initiatieven in het Luchtkwaliteitsplan uitgewerkt zien. Een eerste op het onderwerp houtrook. Dat komt ook uit de co-creatie duidelijk naar voren. Daar zou GroenLinks willen zien dat de provincie echt een voortrekkersrol neemt. Dat betekent samen met gemeenten en het Platform Houtrook verschillende mogelijke maatregelen onderzoeken om de schade door houtrook tegen te gaan, deze te ontwikkelen, lokaal uit te testen, samen met gemeenten te werken aan bewustwording, informatievoorziening, een lobby naar het Rijk, bv. voor uitstootnormen voor kachels, en handvatten voor gemeenten om bij klachten op te kunnen treden. Ook een aantal dingen die duidelijk uit de co-creatie naar voren is gekomen.

Een tweede op het onderwerp gevoelige locaties. Samen met gemeenten knelpunten en mogelijke maatregelen inventariseren.

Een derde zou GroenLinks willen samenvatten als beter meten. Samen met gemeenten metingen beter op elkaar afstemmen en ook inwoners hierbij actief betrekken.

Een vierde is een goede lobbystrategie naar Rijk en EU, samen met gemeenten en andere provincies.

Vervolgens plaats spreker namens GroenLinks de volgende vragen.

- Wat voor soort stuk gaan GS nu precies uitwerken waarover PS in het voorjaar gaan besluiten. Gaat dat vooral over eigen beleid of ook over de provinciale inzet voor samenwerkingsprogramma's?
- Is voorzien dat het stuk waarover PS gaan besluiten ook een bouwsteen wordt voor de Omgevingsvisie. Zo ja, wat voor bouwsteen?
- Kan het College al iets zeggen over welk budget er beschikbaar is. Er worden allerlei bedragen genoemd, maar deze leken GroenLinks soms nog een beetje een slag in de lucht. Zowel wat er beschikbaar is vanuit andere programma's waarin een deel van de maatregelen zal moeten landen, als wat binnen Milieu zelf hiervoor al is gereserveerd.

De heer De Droog merkt op dat het D66 verheugt om te zien hoever de provincie staat in het project. D66 sluit zich aan bij het pleidooi van GroenLinks over de WHO-normen, hetgeen een logische stap wordt geacht in de vervolgfase. Tijdens het proces is D66 opgevallen dat werd aangegeven dat de WHO-norm al in zicht is, mits allerlei in de pijplijn zittende maatregelen worden gerealiseerd. Voor D66 is van belang om daar ook zicht op te hebben, te weten welke maatregelen er al kunnen worden gedaan. Geïnformeerd wordt of hierover inzicht kan worden verstrekt, zodat de Staten kunnen monitoren hoe tot de WHO-normen wordt gekomen.

In het kader van het Luchtkwaliteitsplan, valt het D66 op dat het vooral over fijnstof gaat. Bij luchtkwaliteit zou eveneens over vele andere zaken kunnen worden gesproken, zeker in relatie tot gezondheid. Bovendien mist D66 de vraagstukken met betrekking tot ultra fijnstof. Geïnformeerd wordt hoe daaraan aandacht kan worden besteed.

Indien wordt gekeken naar de maatregelen die kunnen worden genomen, resteert een restcategorie, w.o. de houtverbranding. Voor D66 is het niet per definitie zo dat daarop direct groots moet worden ingezet. D66 wil eerst weten wat daarvan nu echt de consequenties, effecten en de impact op de gezondheid zijn. D66 pleit er wel voor in deze de vinger aan de pols te houden, omdat bekend is dat het een restcategorie is.

Belangrijkste voor D66 is om de eerste slag te maken naar de WHO-normen.

De heer Boswijk deelt mede dat het CDA aansluit bij het betoog van GroenLinks, voor wat betreft de gezondheid.

Het valt het CDA overigens op dat de uitstoot van landbouw meevalt, alhoewel iedere uitstoot natuurlijk teveel is.

Het lijkt het CDA handig als er een tool/beleidskader komt waaruit blijkt wat de luchtvervuiling is op welke locatie, zodat daarmee bij toekomstige planontwikkeling rekening kan worden gehouden en bestemmingsplannen daarop vervolgens kunnen worden getoetst.

Overigens sluit het CDA zich aan bij de opmerking van GroenLinks over houtrook; het CDA ziet dat als een bedreiging, maar ook als een kans. De provincie Utrecht kan daarin een trekkersrol gaan vervullen en wellicht dat daarop iets kan worden ontwikkeld waardoor de rest van Nederland volgt.

De heer Van Reenen zet uiteen dat de VVD voor goede luchtkwaliteit is; dat is het uitgangspunt. Bij ongewijzigd beleid zal de WHO-norm in 2030 worden gehaald en aangevuld met het nieuwe Actieplan Luchtkwaliteit, dat de Regering gaat ontwikkelen, zal de WHO-norm dus geen probleem opleveren.

Vervolgens plaatst de VVD de volgende, al eerdere gemaakte, opmerkingen ten aanzien van de voorliggende notitie.

De Luchtkwaliteit in de provincie is de laatste jaren sterk verbeterd. In de provincie wordt bijna overal voldaan aan de Europese norm. WHO-advieswaarden worden rond 2030 bereikt, mits het vaststaande beleid wordt uitgevoerd. Dat is al over dertien jaar. De op blz. 4 genoemde gezondheidseffecten en de mogelijke gezondheidswinst (blz. 5) horen wat de VVD betreft in een notitie als deze niet thuis. De effecten worden nl. gemeten ten opzichte van een situatie zonder verontreiniging. Zonder wetenschappelijke onderbouwing kan de VVD garanderen dat ook bij de WHO-norm er verontreiniging in de lucht zal zitten.

De heer Travaille informeert of de VVD niet streeft naar een gezonde en niet vervuilde leefomgeving.

De heer Van Reenen memoreert zijn eerste zin, nl. dat de VVD voor goede luchtkwaliteit is.

De heer Travaille informeert waarom de VVD dit dan niet wil vergelijken met een schone omgeving. In de visie van de PvdD is dat waarnaar wordt gestreefd en waar een ieder in wil wonen/leven.

De heer Van Reenen geeft aan dat hij hierop in zijn betoog nader zal terugkomen.

Spreker vervolgt dat het RIVM aangeeft dat de opgevoerde getallen een onzekerheidsmarge hebben van 30% op de levensduurverwachting en een hoger percentage voor alle andere genoemde effectmaten. Bij zoveel onzekere gegevens moet niet worden voorgestaan deze tabel te presenteren. Hij wordt dan alleen maar gebruikt als bangmakerij.

Gevraagd is een reflectie te geven op de voorgestelde oplossingsrichtingen; maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de WHO-norm kennelijk eerder gaat worden gehaald.

De VVD wil graag weten hoeveel jaar eerder de WHO-norm behaald zal worden met het uitvoeren van de maatregelen.

Spreker loopt vervolgens de maatregelen door.

Mobiliteit. In het programma Mobiliteit geven schoon, slim en duurzaam vervoer voldoende waarborgen om een goede bijdrage te kunnen leveren. Extra maatregelen zullen heel duur zijn en een hoog niveau van 'burger pesten' in zich hebben.

Houtrook. Uitstoot door houtstook is ongereguleerd. Voorlichting over bewustwording acht de VVD prima en een vorm van stookadvies door het RIVM is eveneens een optie. In het stuk staat echter ook dat regulering en handhaving van regels wenselijk gedrag kunnen afdwingen. Dat zijn maatregelen waarvan de VVD geen voorstander is. Geïnformeerd wordt of er een houtrook BOA komt. Bovendien komt het vreemd over dat gesproken wordt over regulering en handhaving bij particulieren, terwijl tegelijkertijd de grootste houtkachel van de provincie op Lage Weide verrijst.

Landbouw. Luchtkwaliteit moet wat de VVD betreft een onderdeel zijn in de nieuwe Landbouwvisie. Binnenvaart. De VVD is tegen het varend ontgassen; in heel Nederland en aansluitend in heel Europa moet varend ontgassen worden verboden. In combinatie met cleaning en shipping zijn dit voldoende maatregelen voor de binnenvaart.

Gevoelige bestemmingen. De kwaliteit van de in te ademen lucht in scholen, bejaardencentra, ziekenhuis, kinderdagverblijven, etc. moet opgenomen zijn in het RO-beleid of straks in de Omgevingswet. Met het plaatsen van filters wordt niks gedaan aan de luchtkwaliteit in het algemeen, maar slechts aan de lucht die in dat gebouw wordt ingeademd. Wat de VVD betreft is het prima om de eigenaren en gebruikers van deze bestemmingen goed voor te lichten en te stimuleren tot het nemen van maatregelen als dat nodig zou zijn.

Lobby internationaal. Brongerichte maatregelen op Europees niveau zijn het meest effectief. Wat de VVD betreft is het prima om daar binnen de bestaande netwerken voor te lobbyen en er zo op te wijzen dat er Europese afspraken zijn die moeten worden nagekomen.

Het verheugt de heer Van Essen te horen dat de VVD erkent dat bronbeleid heel effectief kan zijn. Het is een ieder bekend dat daarmee Europees de afgelopen jaren problemen zijn (dieselgate).

Geïnformeerd wordt of de VVD vindt dat de provincie wellicht met andere regio's die problematiek, voor zover die door blijft gaan, voor het voetlicht moet brengen en daarop een actieve lobby moet voeren om te zorgen dat het bronbeleid effectief is. De VVD heeft het met name over Europees bronbeleid, maar bv. voor houtkachels heeft een aantal landen nationaal bronbeleid, w.o. Duitsland. Nederland heeft dat nog niet. Geïnformeerd wordt of de VVD het ermee eens is dat de provincie zich er hard voor zou kunnen maken dat de uitstootnormen voor nieuwe kachels ook voor Nederland van kracht zouden kunnen worden.

De heer Van Reenen antwoordt dat de VVD het mogelijk acht om daaraan bij de productie van kachels eisen te stellen. Het gaat de VVD te ver om bij particulieren te handhaven op bestaande kachels.

Met betrekking tot de eerste vraag, antwoordt spreker dat de provincie in allerlei Europese netwerken/lobbyclubs participeert. De VVD acht het prima om daar het gezamenlijk afgesproken Europese beleid voor het voetlicht te brengen.

Lobby nationaal. De VVD is van mening dat er op dit moment nationaal voldoende initiatieven zijn om de luchtkwaliteit te verbeteren. Het verbod op varend ontgassen zou in de visie van de VVD wel al snel kunnen worden genomen.

Dialoog. Een dialoog is goed om een mogelijk veranderende situatie vooraf goed te bespreken, maar met respect voor elkaars mening, waarbij de uitkomst niet vaststaat. Als de uitkomst een betere luchtkwaliteit moet zijn, dan staat vooraf de uitkomst kennelijk al vast. Bovendien moeten bij bewustwording in de dialoog wel de juiste cijfers worden gebruikt en geen aannames, zoals eerder genoemd, met grote onzekerheidsmarge.

Gezondheid. Veel van de voorgestelde maatregelen worden al opgepakt in het aanjaagprogramma Gezonde Leefomgeving. Daarnaast wordt er eind 2017 een advies van de Gezondheidsraad over luchtkwaliteit verwacht. De VVD pleit ervoor die uitkomst af te wachten.

Meten met sensoren. Dat is in de visie van de VVD een volstrekt onnodige en dure oplossing. Met de resultaten van de Tropomi-satelliet is over vijf maanden de luchtkwaliteit op straatniveau in beeld, zoals die nog nooit in beeld is geweest.

Mevrouw Brinksma meent dat Tropomi een resolutie heeft van een aan km². Geïnformeerd wordt of dat klopt.

De heer Van Reenen antwoordt dat er op dit moment nog geen resultaten beschikbaar zijn van de Tropomi-satelliet. De satelliet is pas half oktober jl. gelanceerd en zal vanaf dat moment over zes maanden resultaten gaan leveren. Voor zover zijn kennis reikt, zou dat informatie op straatniveau moeten opleveren.

Mevrouw Brinksma meent dat dit anders is, t.w. een resolutie van een aantal km² op zijn best. Op grond daarvan is spreekster van mening dat die informatie van de VVD niet klopt.

De heer De Heer merkt op dat de Tropomi satelliet bij de laatste bijeenkomst van de co-creatie ook is besproken. Die geeft vooral informatie over de hogere luchtlagen, omdat de satelliet van bovenaf kijkt. Discussiepunt was of het wel lukt op straatniveau gegevens te halen.

De heer Van Reenen merkt op dat de Tropomi-satelliet in ieder geval informatie gaat opleveren. De VVD pleit ervoor die informatie af te wachten en te betrekken bij de oordeelsvorming.

Afrondend. De luchtkwaliteit is op dit moment wat de VVD betreft goed genoeg. De onderliggende cijfers uit de notitie zijn te onzeker. Vragen die de VVD in de laatste bijeenkomst heeft gesteld zijn niet beantwoord. Er zijn allerlei nieuwe initiatieven. Nog dit jaar komt de Gezondheidsraad met een advies over luchtkwaliteit. In april 2018 komen de eerste resultaten van de Tropomi-satelliet beschikbaar. In 2018 zal het nieuwe nationale Luchtplan verschijnen. Een regionaal programma is daaraan ondergeschikt en moet een uitvoeringsprogramma zijn van het nationale Luchtplan. Daarnaast heeft de Tweede Kamer de Regering verzocht om het bestaande actieplan Luchtkwaliteit breder in te zetten en hierbij toe te werken naar de WHO-advieswaarde. Dat is ook opgenomen in het nieuwe Regeerakkoord, waarin staat dat er een nationaal actieplan Luchtkwaliteit komt dat zich richt op een permanente verbetering van de luchtkwaliteit.

Kortom. De oordeelsvormende fase kan wat de VVD betreft nog niet worden afgerond en het nemen van extra maatregelen is op dit moment voorbarig.

Mevrouw Hoek geeft aan enigszins te schrikken van het betoog van de VVD. Indien zij bedenkt dat zij zes sigaretten per dag rookt zonder zelf te roken vanwege de luchtvervuiling in haar omgeving en op grond van de kaarten die zij hedenmorgen heeft gezien van de luchtverontreiniging, is 50Plus van mening dat er behoorlijk wat werk aan de winkel is.

50PLUS sluit zich aan bij het betoog van GroenLinks. 50PLUS heeft de bijeenkomsten als zeer positief ervaren. Met erover te spreken heeft het aandacht, hetgeen 50PLUS van belang acht. Het positieve

van dit moment is dat een ieder bewust bezig is met de vraag hoe de luchtkwaliteit kan worden verbeterd in plaats van dat wordt toegestaan dat het erger wordt door niets te doen. Dit alles is een momentopname. Als er niets aan wordt gedaan, wordt het erger; als er wel wat aan wordt gedaan, zal het stabiliseren of beter worden. 50PLUS staat achter het laatste. Overigens wijst spreekster op een vonnis van de rechter richting Milieudefensie. De uitspraak houdt in dat de Nederlandse Staat de luchtvervuiling moet beperken. Staatssecretaris Dijksma heeft na de uitspraak laten weten de aanpak te versnellen. Daar richt 50PLUS zich op en hoopt dat er snel meer duidelijkheid komt in de wetgeving vanuit het Rijk hoe de luchtvervuiling in de breedste zin van het woord wordt aangepakt; niet alleen in de provincie Utrecht, Nederland maar breed; lucht kent geen grenzen.

Mevrouw De Haan merkt op dat de BOB Luchtkwaliteit een mooi proces is geweest. De BOB en de co-creatie hebben elkaar versterkt, aangevuld en qua inhoud verdiept. De ChristenUnie spreekt haar waardering uit voor diegenen die daaraan hebben bijgedragen.

Voor de ChristenUnie moet gezonde lucht voor iedereen het uitgangspunt zijn. Daar mag de hoogst mogelijke ambitie bij horen en op grond daarvan wordt ervoor gepleit daarbij de WHO-norm op te nemen.

In reactie op het betoog van de VVD, merkt spreekster op dat zo min mogelijk kan worden gedaan om in 2030 al aan de WHO-norm te gaan voldoen; de ChristenUnie draait dit om en pleit ervoor het maximale te doen om wellicht uiterlijk in 2030 aan die WHO-norm te gaan voldoen.

De ChristenUnie herkent de punten die GroenLinks heeft genoemd, als het gaat over een integrale aanpak. Dan heeft de ChristenUnie het over Mobiliteit en de Landbouwvisie, waarvoor aandacht wordt gevraagd.

In het kader van de oplossingsrichtingen vraagt de ChristenUnie aandacht voor houtstook. De ChristenUnie stelt voor de provincie Utrecht een proeftuin te laten worden, waar het Longfonds met de gemeenten Amersfoort en Utrecht bv. een voorlichtingscampagne beginnen. Amersfoort is al verder met dit thema. Daar hoort in de visie van de ChristenUnie ook een bewustwordingscampagne bij. De eerste reactie van de ChristenUnie is eveneens of achter de voordeur moet worden voorgeschreven, maar de bewustwording van dat wat houtstook doet met de buitenlucht enorm is. In reactie op de opmerking van de VVD over de biomassacentrale, memoreert spreekster de recente informatiesessie over die centrale, waarbij een expert van de Hogeschool Utrecht liet weten dat hij liever naast de biomassacentrale woont, vanwege de enorme filters die daarop zitten, dan naast een buurman die een houtkachel heeft waar de houtverbranding slecht is.

De heer Ubaghs hecht eraan op te merken dat er evenveel wetenschappers zijn die aangeven dat er geen verschil is tussen houtstook via de biomassacentrale en de houtkachel, ergo het is veel erger. Mevrouw De Haan erkent dat er vanuit verschillende visies naar dit thema wordt gekeken en ook dat er vanuit verschillende tegengestelde visies belang wordt gehecht aan dit soort onderwerpen die thans worden besproken. Zij haakte in op de opmerking van de VVD. Zij noemt een voorbeeld vanuit het kamp dat zegt dat het geen enkele invloed heeft. Dat laat zij verder in het midden. De ChristenUnie denkt dat de aanpak van houtstook belangrijk is, ook voor de gezonde lucht.

Met betrekking tot de gevoelige bestemmingen, kan de ChristenUnie zich voorstellen dat de provincie de gemeenten bv. vraagt naar de meest problematische gevoelige bestemmingen en nagegaan wordt hoe daarin samen kan worden opgetrokken.

Met betrekking tot public science, laat het publiek meer meten, merkt de ChristenUnie op dat meten leidt tot meer weten en tot bewustwording. Dat zou wat de ChristenUnie betreft ook een invalshoek kunnen zijn.

Eveneens al genoemd is de lobby op nationale- en internationale schaal.

De heer Van Reenen onderschrijft dat meer meten tot meer weten leidt. Het moeten dan echter ook cijfers zijn die kunnen worden gebruikt en waar geen sprake is van foutmarges.

Mevrouw De Haan is het daarmee enerzijds eens; anderzijds zijn het manieren om verder te komen op dit thema. Er zijn ook veel zaken in ontwikkeling; systemen die de foutmarge verkleinen. Wat de

ChristenUnie betreft zijn dit kleine stappen om verder te komen en wordt gehoopt op systemen die inderdaad zo goed mogelijk meten. In de tussentijd durft de ChristenUnie deze stap te wagen.

De heer Travaille deelt mede dat de PvdD ter zake van de ambities vooral wil inzetten op leefbaarheid, dus breder dan gezondheid. De WHO-norm ziet de PvdD echt als een minimumeis. Er hoort wel prioriteit en urgentie bij dit thema. Slechte luchtkwaliteit is de meest dodelijke bedreiging waarmee de inwoners van de provincie Utrecht te maken heeft.

De PvdD kiest voor een brongerichte aanpak. Wat dat betreft zit de PvdD op een lijn met de VVD. Als aandachtspunten geeft de PvdD het volgende mee.

In het stuk staat dat verontreinigde lucht uit het buitenland als een deken over Nederland ligt; netto is Nederland echter exporteur van luchtverontreiniging, volgens de heer Rob Maas van het RIVM eerder in het BOB-traject.

Volgens het RIVM is landbouw de belangrijkste veroorzaker van fijnstof. In het thans voorliggende stuk lijkt het alsof het vooral om verbrandingsmotoren en houtstook gaat. Bij de maatregelen met betrekking tot de landbouw vraagt de PvdD expliciet aandacht voor handhaving en toezicht, zeker na de recente berichten over mestfraude. In het verlengde daarvan kwam de PvdD er onlangs achter dat bij HDSR de afgelopen jaren ook niet is gehandhaafd op wettelijke uitgangspunten. Dat is eveneens al een keer een discussie geweest in de provincie Utrecht, op grond waarvan de PvdD ervoor pleit goed te kijken naar het aspect handhaving.

De PvdD ziet in de stukken een aardige overschatting van het instrument bewustwording. Iedereen weet wel dat o.a. autorijden en mest uitrijden slecht is voor luchtkwaliteit, maar die bewuste kennis leidt nog niet tot ander gedrag. Inzetten op bewustwording ziet de PvdD derhalve als een enigszins ouderwetse aanpak en niet altijd even effectief, zoals zichtbaar is geworden bij veel andere milieuvraagstukken.

Op de laatste dia zijn kosten geraamd van een aantal maatregelen. De PvdD wil echter iets concreter weten in hoeverre deze maatregelen het probleem oplossen, voordat iets kan worden gezegd over welke maatregelen nu beter worden geacht. Het is nu allemaal erg globaal en niet echt gekoppeld aan de vraag of het er beter van wordt.

Voor een goede afweging is meer inzicht nodig in bronnen en benodigde afname van luchtverontreiniging en het effect van de mogelijke maatregelen.

De PvdD pleit, in aansluiting op 50PLUS, voor meer inzicht in de inzet vanuit de provincie voor de uitspraak van de rechter met betrekking tot overschrijding van de Europese luchtkwaliteitsnormen. Het is bekend dat er de komende jaren in de Utrechtse omgeving een aantal grote infrastructurele projecten tot uitvoering komt, bv. een verbreding van de A28. De vraag is wat daarvan de impact is op luchtkwaliteit, als nu al bekend is dat dit eraan zit te komen en als wordt voorgestaan dat de luchtkwaliteit beter wordt in plaats van slechter.

De heer Van de Dikkenberg geeft aan dat de SGP niet is van de politiek van de onderbuik, maar veelal van de lange termijn. Allerlei ingrijpende maatregelen op basis van vlugge onderzoeken is een onzeker verhaal en worden derhalve niet door de SGP gesteund.

De SGP is wel voorstander van het zorgvuldig omgaan met de gezondheid van de inwoners van de provincie Utrecht. Voor de SGP dient dat centraal te staan. Wat dat betreft valt er nu ook te discussiëren over de precieze effecten van de slechte luchtkwaliteit op de gezondheid, maar het mag duidelijk zijn dat de uitstoot van fijnstof e.d. er niet bevorderlijk voor is.

Alvorens in te gaan op concrete maatregelen, hecht de SGP eraan twee algemene opmerkingen te maken die de BOB heeft geleerd. De provincie Utrecht staat er bepaald niet slecht voor en is op de goede weg. Op vrijwel alle plekken wordt voldaan aan de Europese normen en de ontwikkeling richting WHO-norm zit er ook goed in.

De heer Travaille wijst erop dat het wellicht, met inachtneming van een onzekerheidsmarge, gaat om 9 - 12 maanden verkorting van het leven van iedere burger uit de Utrechtse omgeving.

De heer Van de Dikkenberg antwoordt dat dit gemiddeld wellicht incidenteel veel korter kan zijn dan op andere gebieden, maar de wetenschappers tijdens het BOB-traject lichtten eveneens duidelijk toe

dat er ook maximaal twee jaar te winnen is met allerlei ingrepen. Indien het in die verhoudingen wordt gezien, dan wordt de levensverwachting van 80 jaar 82 jaar. Nederland is op weg naar de WHO-norm waarmee al opgeschoven wordt in de levensverwachting richting de goede kant. Op grond daarvan stelt de SGP dat de provincie op de goede weg is.

De heer Travaille geeft aan dat de provincie er niet goed voor staat. Dit is het meest dodelijke onderwerp waarmee de provincie te maken heeft. Op grond daarvan vraagt de PvdD zich af hoe de SGP kan stellen dat de provincie op de goede weg is.

De heer Van de Dikkenberg antwoordt dat hij, op grond van de lijn in de ontwikkeling van de luchtkwaliteit en de stoffen in de lucht, constateert dat de provincie op de goede weg is; er zit duidelijk een daling in de luchtverontreiniging en de verontreinigde stoffen in de lucht. Als het ingezette beleid wordt gevolgd dan is in 2030 sprake van de WHO-norm.

Spreker vervolgt dat er in de visie van de SGP geen reden is tot grote paniek, zoals de PvdD wel aangeeft, maar er zal gekeken moet blijven worden naar verbetering van de luchtkwaliteit daar waar mogelijk.

De heer Travaille hecht eraan op te merken dat de PvdD niet heeft gezegd dat er reden is voor grote paniek. Waar wel voor wordt gepleit, is serieuze aandacht voor een onderwerp en een serieuze aanpak die daarbij past.

De heer Van de Dikkenberg ondersteunt dit, op grond waarvan de SGP ervoor pleit bij alle maatregelen goed af te wegen of het genoegd oplevert, afgewogen tegen het geld dat invoering ervan kost. Het kan niet zo zijn dat de belastingbetaler op andere sectoren op hoge kosten worden gejaagd voor maatregelen die een miniem effect sorteren.

De maatregel waarin de SGP het meeste ziet, is de aanpak van de gevoelige bestemmingen. Dat zijn kwetsbare groepen en het lijkt de SGP logisch dat daarop maximaal wordt ingezet bij mensen die dit het hardst nodig hebben. Wat de SGP betreft mag hierop flink worden ingezet, o.m. door een niet/nauwelijks opgenomen maatregel, t.w. het integraal technisch groen dat al ca tien jaar geleden is geïntroduceerd door de heer Wim van Heteren, nog steeds een bevlogen voorstander hiervan. In tegenstelling tot GroenLinks, ziet de SGP wat minder in het lobbyen. Praten kost veel en elke keer naar Brussel heen en weer kost eveneens een hoop energie, hetgeen niet bepaald bevorderlijk is voor de luchtkwaliteit. Wat de SGP betreft wordt aan de slag gegaan met de maatregelen met een groot effect die voor de hand liggen.

De SGP ziet veel in het tegengaan van fijnstofuitstoot in de mobiliteitssector. Elke dag gaan miljoenen Nederlanders met de auto de weg op, met veel uitstoot van fijnstof tot gevolg. Technische innovatie in de mobiliteitssector biedt grote kansen; als het lukt om de uitstoot van auto's en bussen te beperken, kan dat een enorme winst opleveren. In dat kader pleit de SGP ervoor richting het Rijk aan te geven dat de provincie de lijn van het Rijk richting all-electric vervoer in 2050 ondersteunt, die lijn uit te zetten en de auto's zo te ontwikkelen.

De heer Van Essen steunt de oproep van de SGP. Geïnformeerd wordt of de provincie, als het gaat om haar bussen en oplaadinfrastructuur, een rol zou moeten spelen in de ontwikkeling naar elektrisch rijden.

De heer Van de Dikkenberg antwoordt dat de provincie daarin als het om de bussen gaat al een stap heeft gezet. Het valt de SGP wel op dat dit nog steeds de meest zwarte voertuigen zijn. Volgens spreker kan de provincie daarin stappen zetten richting all-electric. De SGP acht wel van belang dat verantwoord wordt omgegaan met het belastinggeld van de inwoners van de provincie Utrecht. Diegene die nu als eerste een warmtepomp heeft gekocht, is veel geld kwijt aan reparatie van kinderziektes. De SGP wacht liever af totdat de innovatie wat verder is en de provincie daarop feilloos kan overstappen.

De klachten rondom particuliere houtrook nemen steeds meer toe. Dat komt deels omdat burgers mondiger worden, maar deels ook omdat er daadwerkelijk veel uitstoot is. Wat de SGP betreft iets om de komende jaren over na te denken hoe dit kan worden gereguleerd zonder betuttelend te worden. Spreker heeft in deze al opties gehoord die in de goede richting gaan (eisen aan nieuwe kachels). De SGP pleit ervoor in te zetten op de innovatie van technieken en de gedragsverandering bij burgers.

De landbouw is in de visie van de SGP een onderwerp dat wordt meegenomen in de Landbouwwisie. Hij wijst in deze wel op de aangenomen motie Food Valley, waar men al heel ver is met het verbeteren van de leefomgeving rond agrarische bedrijven en ook een pilot wordt gestart om juist de luchtverontreiniging bij de bron aan te pakken.

Ook circulaire economie is een mooie ontwikkeling. Wellicht kunnen de vervuilende stoffen, die nu worden uitgestoten en in de lucht verdwijnen, worden ingezet voor allerlei mooie processen.

De heer Van Essen memoreert dat terecht wordt aangegeven dat landbouw in de Landbouwwisie moet worden meegenomen. Geïnformeerd wordt wat volgens de SGP in de Landbouwwisie terecht zou moeten komen over luchtkwaliteit.

De heer Van de Dikkenberg antwoordt dat momenteel groendaken op agrarische bedrijven om ammoniak af te vangen en om te zetten in groen worden beproefd. Dat wordt via ventilatoren in de wortelzone van beplanting op het dak geblazen, wordt opgenomen en kan prima worden gebruikt; soms zelfs als veevoer. Er zijn allerlei mooie ontwikkelingen mogelijk, waarbij de circulaire economie een stap verder wordt geholpen. Juist die kringloopjes gesloten krijgen, zonder dat het de lucht in wordt geblazen, is volgens de SGP een laag bij de grond maatregel die snel vormgegeven zou kunnen worden.

Mevrouw Poppe geeft aan dat het meeste al is gezegd. De SP sluit zich aan bij zowel GroenLinks, 50PLUS als bij de ChristenUnie. Wat de SP betreft zou de WHO-norm de topambitie en prioriteit moeten zijn. Voorts hecht de SP aan het stimuleren van het reizen met de fiets en het OV.

In reactie op de opmerking van de SGP, merkt spreekster op dat de bussen wel heel erg vuil lijken, maar als ze vol zitten heeft dit minder auto's tot gevolg; dat heft het een en ander op. Worden de bussen schoner, dan gaat het allemaal nog beter. Dat zijn, samen met het terugdringen van de houtstook, in de visie van de SP de belangrijkste onderwerpen om op in te zetten.

De heer Wagenmans deelt mede dat de PvdA zich in grote lijnen kan aansluiten bij het betoog van GroenLinks. De WHO-normen moeten voor de provincie uitgangspunt zijn en gezondheid moet op de eerste plaats komen bij het beoordelen van de luchtkwaliteit. Dat is nu niet het geval. Met de Europese normen wordt de gezondheid onvoldoende meegenomen.

De PvdA heeft waardering voor het hele proces van de BOB, de co-creatie en de rapportage die thans voorligt. De PvdA kan zich daarin grotendeels vinden. Er is sprake van een goede balans tussen wat met provinciaal-, landelijk- en internationaal beleid kan worden gedaan en de samenhang wordt ook goed in beeld gebracht.

De onderbouwing, de ernst van de problematiek, wordt wel degelijk in de rapportage meegenomen, zelfs op verzoek van verschillende partijen die daarom extra hebben gevraagd. Die elementen komen in het proces overtuigend aan bod.

Het is nu eenmaal zo dat de provincie Utrecht in het midden van het land ligt, met als gevolg daarvan veel mobiliteits- en andere luchtvervuilingsproblemen; dat maakt Utrecht een kwetsbare provincie en dat noopt tot het nemen van extra maatregelen in het belang van de gezondheid van haar burgers. Dat komt in deze rapportage goed naar voren. De PvdA acht dit eveneens een goede rechtvaardiging voor een eigenstandig provinciaal beleid op dit punt.

In de visie van de PvdA zijn de voorliggende beleidslijnen goed benoemd.

Mobiliteit is voor de PvdA prioriteit 1. Ondanks het feit dat houtrook en landbouw belangrijke bronnen zijn, is mobiliteit nog steeds de belangrijkste.

In de discussies over woningbouw in relatie tot mobiliteitsvraagstukken zijn de Europese normen van toepassing; in dat kader ontstaan vaak discussies over de gezondheidsgevolgen. In de beleidskaders in de uitwerking naar mobiliteit dienen de WHO-normen goed te worden betrokken, zodat de goede afweging kan worden gemaakt.

Houtrook is een goed benoemd probleem. De oplossingen liggen niet echt voor de hand, omdat er sprake is van een aantal beperkingen. De PvdA pleit ervoor de suggesties, die zijn gedaan, mee te nemen en te bekijken wat daarin beleidsmatig kan worden gedaan.

Landbouw krijgt aandacht in de Landbouwwis. Het vraagstuk van ammoniak is recent in beeld gekomen, hetgeen ertoe leidt dat de provincie daarvoor extra aandacht mag hebben. Met betrekking tot de aanpak, denkt de PvdA wel degelijk dat bewustwording een belangrijk aandachtspunt kan zijn. De suggestie om bv. kwetsbare gebieden maar ook de sensorenaanpak mee te nemen in het beleid tegen nieuwe kostenberekeningen, steunt de PvdA. Voorheen werd de sensorenaanpak als een heel kosteninefficiënt middel gezien. Inmiddels is de technologische voortschrijding zodanig dat er mogelijkheden zijn om dat te kunnen doen tegen relatief beperkte kosten. Wellicht dat de nieuwe satelliet daarin eveneens een rol kan spelen, zodat de informatie optimaal kan worden benut om mensen bewust te maken van de risico's die worden gelopen in relatie tot de luchtkwaliteit en daarmee een discussie op gang wordt gebracht wat er eventueel beleidsmatig aan kan worden gedaan. Dat vindt de PvdA de boodschap die uit deze rapportage wordt meegegeven. Wat de PvdA betreft zou het College de hele rapportage mee kunnen nemen bij het opstellen van de nieuwe nota, die met belangstelling tegemoet wordt gezien.

De heer Ubahs deelt mede dat de PVV zich aansluit bij het betoog van de VVD en de SGP.

De heer De Heer, trekker BOB Luchtkwaliteit, stelt vast dat uit de inbreng blijkt dat fracties het niet over alles met elkaar eens zijn. Er liggen nog informatievragen, op grond waarvan zou kunnen worden geconcludeerd dat de oordeelsvormende fase nog niet kan worden afgerond. Landbouwwis en Mobiliteit zijn trajecten waarop in de reguliere discussies wordt teruggekomen. Ten aanzien van de oplossingsrichtingen waarover de fracties het eens zijn en die niet onder de reguliere discussies vallen, kan spreker zich voorstellen dat het College wordt gevraagd een Statenvoorstel voor te bereiden en dat in het eerste kwartaal 2018 ter bespreking aan de commissie voor te leggen, zodat de BOB kan worden afgesloten met een B op het eind. Wellicht kunnen daarin ook de kwesties, waarover thans nog discussie is, meer onderbouwd worden opgenomen.

Gedeputeerde Pennarts is van mening dat de heer De Heer een en ander goed heeft geformuleerd. Er is sprake geweest van twee processen. PS wilden een BOB doen over Luchtkwaliteit en het College had in het kader van het Actieplan Lucht een co-creatietraject bedacht. PS en GS zijn daarin samen opgetrokken, hetgeen in het proces aan beide kanten tot meerwaarde heeft geleid. Spreekster memoreert de afspraak dat zij thans niet zal reageren op de inhoud. Met betrekking tot het proces, onderschrijft zij dat de laatste B van het BOB-traject ondergebracht zou kunnen worden in een Statenvoorstel. Het College komt met het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Dat was een co-creatietraject, ook in de zin dat wordt voorgestaan dat het een Actieplan wordt, waarin alle partijen die zich op dit onderwerp verantwoordelijk voelen/zijn een rol pakken. In het eerste kwartaal 2018 kan een Actieplan Lucht tegemoet worden gezien, waarin datgene dat de Staten hebben aangereikt in de B- en de O-fase van BOB wordt meegenomen en met een uitwerking dat als Statenvoorstel zal worden gepresenteerd.

De heer Van Essen memoreert zijn vragen in eerste termijn. Geïnformeerd wordt of voorzien was dat het Actieplan Lucht ook een bouwsteen wordt voor de Omgevingswet en zo ja wat voor bouwsteen. Voorts de vraag of er al meer inzicht is over wat er qua financiën beschikbaar is uit de verschillende programma's. Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat het zeker de bedoeling is dat dit onderdeel een plek krijgt in de Omgevingswet. Qua financiering is een doorkijkje gegeven wat ongeveer de budgettaire consequenties zijn van de hoofdonderdelen van het plan; de oplossingsrichtingen en de kosten die daarmee samenhangen. Zij zal daarop in het Statenvoorstel terugkomen. Zij onderschrijft dat een aantal punten niet in het Actieplan Lucht behoeven terecht te komen, maar een plek zullen vinden in o.a. Landbouw- en Mobiliteitsvisie. Ook die hebben rekening te houden met het aspect Luchtkwaliteit. Het wordt een breed en geïntegreerd voorstel.

De heer Van Reenen memoreert zijn vraag in eerste termijn met hoeveel jaar eerder de WHO-norm zou kunnen worden gehaald als deze maatregelen worden uitgevoerd. Bij ongewijzigd beleid wordt de norm al in 2030 gehaald. Voorts de vraag of de nieuwe initiatieven (advies Gezondheidsraad, satelliet, nieuwe nationale Luchtplan, nieuwe Kabinetsbeleid) worden betrokken in het Collegevoorstel.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat het voorstel niet geïsoleerd aan de Staten zal worden gepresenteerd, maar in samenhang met wat er speelt op zowel nationaal- als Europees niveau. Het is misschien ook goed om nogmaals in een overzicht te verstrekken wat het beleid zou zijn dat bijdraagt aan het halen van de WHO-norm in 2030. Dan kan eveneens wat verder worden ingegaan op de andere vragen, wat zou kunnen leiden tot versnelling van het behalen van die WHO-norm. Zij zegt toe daarop inhoudelijk terug te komen in het voorstel.

De heer Travaille sluit zich aan bij het verzoek van de VVD, inclusief de geplande maatregelen in het kader van het Mobiliteitsprogramma, waarvan bekend is dat die zijn gepland en inclusief de effecten van alle maatregelen zelf dus niet alleen op hoofdlijnen maar echt de effecten zelf.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af, met de conclusie dat hiermee voor de ene meer dan voor de andere fractie een einde is gekomen aan de oordeelsvormende fase. Desalniettemin denkt spreekster dat het College aan de slag kan met alle gemaakte opmerkingen. In het eerste kwartaal 2018 kan een Statenvoorstel tegemoet worden gezien. De heer De Heer heeft nog de suggestie gedaan vooral de quick-wins waarover alle fracties het eens zijn mee te nemen, hetgeen haar een goede suggestie lijkt.

3.4 Statenbrief evaluatie asbestregeling

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van GroenLinks, PvdA en PvdD.

Mevrouw Brinksmā geeft aan dat GroenLinks de gezondheid van de inwoners van de provincie een heel belangrijk onderwerp vindt. Op grond daarvan wordt het wenselijk geacht aandacht te vragen voor deze notitie over asbest.

Namens GroenLinks plaatst spreekster de volgende vragen.

In het stuk wordt gezegd dat er thans met verschillende partijen wordt gesproken over acties voor het vervolgtraject. Geïnformeerd wordt of daarover al wat meer informatie is en of het nog relevant is of het aangehaalde voorstel voor 2024 al dan niet doorgaat.

In het vorige traject werden de gezondheidsopgave asbest en klimaat-, ic. Energietransitieopgave, heel duidelijk gekoppeld. Geïnformeerd wordt of het mogelijk is dat hier ook te doen en opnieuw te stellen dat als die daken worden gesaneerd er iets met de Energietransitie aan kan worden vastgekoppeld.

De heer Wagenmans deelt mede dat de PvdA zich aansluit bij de vragen van GroenLinks.

De PvdA vindt wel opvallend dat uit de evaluatie blijkt dat de regeling, waarbij via een koppeling en stapeling van subsidies asbestdaken zijn omgezet in zonnepanelen, tot succesvolle uitkomsten heeft geleid en een nieuwe regeling wordt uitgevaardigd waarbij dat niet meer mogelijk is. Dat leidt al tot het vooruitzicht dat de regeling tegen 2024, wanneer de asbestdaken verwijderd moeten zijn, niet als zodanig slaagt en ook het effect voor de zonnepanelen een beperking opleveren. Geïnformeerd wordt wat hieraan zal worden gedaan.

De heer Travaille deelt mede dat de PvdD zich aansluit bij de vragen van GroenLinks en de PvdA.

Overigens acht de PvdD de schade als gevolg van de brand op het bedrijventerrein in Nieuwegein een onderstreping van de noodzaak van de regeling.

Uit de analyse van het toegestuurde programma blijkt dat ca 6 - 12% van de asbestdaken in de provincie is gesaneerd; anders gezegd 88 - 94% van de oorspronkelijke asbestdaken staan er nog. De PvdD is benieuwd wat daarmee wordt gedaan.

In het stuk wordt eveneens aangegeven dat er in 2017 een onderzoek plaatsvindt naar de daadwerkelijke omvang van het aantal daken (m2) dat er nog is. De PvdD is benieuwd naar die hoeveelheid en m.n. in combinatie met de aangelegde zonnepanelen.

Mevrouw Hoek informeert of het niet een gemeentelijke bevoegdheid betreft; wie moeten de vergunningen verstrekken. Voorts wordt geïnformeerd wie het proces en de handhaving controleert om na te gaan of de asbest wel deugdelijk wordt verwijderd.

De heer Ubaghs merkt op dat asbest alleen maar gevaarlijk is als er vezels vrijkomen, bv. door boring. Voorts merkt hij op dat, als alle erkende asbestsaneerders in Nederland zich 100% gaan bezighouden met het verwijderen van asbestdaken, een en ander naar schatting pas rond 2037 gereed zal zijn; het is derhalve een utopie dat 2024 haalbaar is.

De heer De Droog deelt mede dat D66 zich aansluit bij de vragen van GroenLinks, PvdA en PvdD. D66 is er voorstander van dat het succes van deze actie wordt voortgezet, omdat zichtbaar is dat het werkt. De vraag is hoe hiervoor kan worden gezorgd.

In de provincie bevinden zich nog een hoop kleinere stallen, waarvan de daken nog niet worden benut met zonnecellen. D66 kan zich een optie voorstellen waarbij de kleinere stallen worden gesloopt en de regeling mag worden gebruikt voor het leggen van zonnepanelen op daken van nieuwe grotere stallen.

Voor kleinere boeren met een wat krappere beurs is het wat lastiger. D66 kan zich voorstellen dat LTO wellicht kan worden aangespoord om collectief te gaan aanbesteden, voor wat betreft de sanering van asbestdaken, zodat er een pakket ontstaat waarop kan worden ingeschreven en de kosten kunnen worden gedrukt.

De voorzitter verzoekt gedeputeerde Pennarts de vragen zo specifiek mogelijk te beantwoorden. De vragen die niet zijn beantwoord, behoeven niet in een tweede ronde te worden gesteld. Het verslag zal daarop worden nagelezen en ten aanzien van onbeantwoorde vragen zal om een schriftelijke reactie worden gevraagd.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat sprake is van een enorme opgave en begrijpt de kanttekening bij de haalbaarheid van 2024; die streefdatum staat echter nog steeds.

De grootste verantwoordelijkheid voor wat betreft de asbestverwijdering ligt bij de gemeenten. Dat laat onverlet dat ook de provincie en het Rijk daarin een rol hebben.

Het Rijk komt met een actieprogramma, waarin aandacht zal worden besteed aan bewustwording en communicatie, optimalisatie van het beleid en regelingen, een aanpak gericht op het ontzorgen van eigenaren van daken. In de periode 2016 - 2020 is daarvoor € 75 mln. Uitgetrokken, zonder de koppeling, waarvan voorheen sprake was, asbest eraf - zonnepanelen erop.

Ook voor de provincie ligt er een taak, die al voor een groot deel wordt opgepakt. De subsidieregeling is beëindigd, maar het probleem is nog lang niet van de baan. Nog dit jaar zal een nieuwe, specifiekere, inventarisatie plaatsvinden naar het aantal asbestdaken in de Utrechtse regio. Op basis daarvan kunnen de volgende stappen worden gezet. Het is de bedoeling om tot een soort strategische verkenning te komen, in de zin van wat er kan worden gedaan om het asbestprobleem op te lossen. Spreekster stelt zich voor hierover een bijeenkomst te organiseren waarvoor de Staten ten zijner tijd zullen worden uitgenodigd.

Er is een informatieteam asbest, bestaande uit zowel de RUD als de OdrU.

Gezocht wordt naar mogelijkheden om zo betekenisvol mogelijk te zijn, zonder voorbij te gaan aan de taak die gemeenten hierin hebben. Er is beslist een meerwaarde te vinden in het overkoepelen en

samenbinden van kennis en informatie. Utrecht neemt daarbij een voorbeeld aan de provincies Overijssel en Gelderland, die al wat verder zijn in de ontwikkeling van dit dossier.

De koppeling van asbest aan de energietransitie (asbest eraf – zonnepanelen erop) is losgelaten. Daarvoor zijn wel andere regelingen in de plaats gekomen/beschikbaar.

In het kader van het Nationaal Energie Bespaarfonds bestaat de mogelijkheid om het financieren van energiebespaarmaatregelen uit te breiden. De energiebesparingsregeling kan ook worden gebruikt voor de financiering van de sanering van asbestdaken.

Het Rijk kijkt in het tweede spoor (optimalisatie regelingen) van haar actieprogramma of de SDE subsidieregeling voor zonnepanelen kan worden verbeterd, in de zin dat daarin de sanering van asbestdaken kan worden meegenomen.

In de markt zijn eveneens initiatieven zichtbaar, m.n. op het gebied van het optimaliseren van de aanpak.

Wat het nieuwe Kabinet van plan is op dit dossier te doen is nog niet helder, maar het is zeker een onderwerp dat binnenkort zal worden besproken.

Spreekster zegt toe ook in het IPO overleg VTH aandacht te zullen vragen voor een gebundelde aanpak van provincies op dit dossier.

De voorzitter rondt de bespreking af met de conclusie dat dit onderwerp nog nader zal terugkomen.

4. MOBILITEIT

4.1 Stand van zaken grote projecten

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof rapporteert het volgende.

Aanleg drie rotondes Bravo III

In de herfstvakantie is de aanleg van de drie rotondes uitgevoerd. Een rotonde is nog niet opgeleverd vanwege de grondwaterstand. De kleine fietsbrug over de Kromwijkerwetering zal 20 november a.s. volgen. Het restant van de 4,4 km weg zal naar verwachting 1 juli 2018 weer open zijn. In een heel kort tijdsbestek is er hard gewerkt. Vorige week is de opening met wethouders, bewoners en omwonenden die overlast hebben ondervonden van de werkzaamheden heugelijk gevierd.

N226 in Leusden

De afronding en oplevering heeft plaatsgevonden. De traverse over de N226 is feestelijk geopend. De rotonde De Mof is inmiddels ook open. Het is een langdurig project geweest, waarover lang is gesproken. De vele inritten zijn aangepast; de weg is veiliger geworden door verkeersregelingsinstallaties weg te halen in combinatie met een lagere snelheid.

Uithoflijn

De Staten zijn eerder zijn geïnformeerd over het feit dat de ingebruikname van de Uithoflijn per juli 2018 niet langer reëel is. De Staten hebben uitdrukkelijk de opdracht meegegeven om met een realistische planning te komen; daarop wordt thans hard gerekend. Er wordt een onzekerheidsanalyse uitgevoerd. Dat houdt in dat een aantal risico's wordt afgewogen, welke beheersmaatregelen nodig zijn en welke effecten zij hebben op de planning. Er wordt gerekend met een haalbaarheidskans van 85%; dat is hoog. Ook de kosten worden daarbij in beeld gebracht. Medio december wordt de definitieve uitkomst verwacht en zullen de Staten hierop worden bijgepraat.

P-garage station Driebergen-Zeist

Op 22 november a.s. wordt de P-garage, eveneens een langlopend project, geopend, waarmee de 600 auto's op het maaiveld verdwijnen. Dit is de eerste P-garage die zichzelf volledig van energie voorziet via zonnepanelen op het dak. Het is een hele ingewikkelde puzzel geweest met de partners. Op grond hiervan is spreekster van mening dat een ieder er trots mag zijn dat deze mijlpaal kan worden gevierd, waarbij de bewoners, die overlast hebben ondervonden van de werkzaamheden, eveneens een plek zullen krijgen.

De voorzitter, de heer Jansen, rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.2 Memo Vreemd aan de orde van de dag/NRU

De voorzitter deelt mede dat zich voor dit onderwerp twee sprekers hebben aangemeld, die hij als eerste het woord geeft.

De bijdrage van mevrouw De Gier, voorzitter van de Buren van de Zuilense Ring, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Kortheidshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Van Kranenburg informeert naar de geluidsbelasting op dit moment.

De heer Van Essen memoreert dat al even werd gerefereerd aan de motie die in de laatste Statenvergadering is aangenomen, waarin wordt gevraagd de Staten uiterlijk in de zomer 2018 inzicht te verschaffen in de luchtvervuiling en geluidbelasting, ook na opwaardering van de NRU. Dat is ook als zodanig op de Termijnagenda opgenomen. Geïnfomeerd wordt hoe de inspreker idealiter het proces ziet in de aanloop naar dat onderzoek en daarna, bv. hoe de Buren van de Zuilense Ring daarbij betrokken zouden willen zijn.

Mevrouw De Gier zet uiteen de vraag van de ChristenUnie niet te kunnen beantwoorden, omdat er op dit moment niet wordt gemeten op de Zuilense Ring. Dat maakt het lastig en daarom achten de Buren van de Zuilense Ring het noodzakelijk dat zo spoedig mogelijk tot een nulmeting wordt gekomen en daarmee niet te wachten tot de zomer 2018. Zonder nulmeting is er geen basis om de effecten te kunnen beoordelen. De gemeente Stichtse Vecht heeft aangeboden twee meetpunten beschikbaar te stellen, maar dat is te weinig voor de specifieke situaties rond de Zuilense Ring. De Buren van de Zuilense Ring worden door de gemeente bij het proces betrokken. De Buren van de Zuilense Ring pleiten ervoor door te pakken en achten het logisch als zij bij het gehele project worden betrokken en daarin hun positieve bijdragen kunnen leveren.

De voorzitter bedankt mevrouw De Gier voor haar komst en inspraak. Hij geeft vervolgens het woord aan de tweede spreker.

Mevrouw Van den Bosch, namens DROOM (De Randweg Overvecht Op Maat), verwijst in de eerste plaats naar de reeds toegezonden informatie. Thans zal zij een ander punt ter sprake brengen. 'Inrijden op eigen risico', was het artikel in DUIC over de tunnelveiligheid van de Leidsche Rijn tunnel. Het verhaal gaat over tunnelveiligheid en hoe Ministers, Staatssecretarissen en Burgemeesters daarmee omgaan. Zij ziet echter ook een ander verhaal, nl. over prognoses. De prognose was 144.000 voertuigen per etmaal; in DUIC staat dat het er nu 200.000 zijn. Prognose tunneldosering 20 x per maand; inmiddels is bekend, dat het 200 x per maand wordt toegepast. DROOM vindt het logisch dat er geen file mag ontstaan in een tunnel en dat er tunneldosering wordt toegepast in het kader van veiligheid. Bij 20 x zijn het echter eigenlijk al geen incidenten meer; bij 200 x per maand is feitelijk sprake van een structurele maatregel, omdat het gemiddeld om ca 6 x per dag gaat. Het gevolg is dat verkeer vanuit Amsterdam de file probeert te omzeilen via de NRU. Het is logisch dat de NRU in geval van calamiteit de omleidingsroute wordt. In de planstudies wordt echter geen rekening gehouden met de tunneldosering, omdat er niet wordt gerekend met incidenten maar met spitsintensiteiten.

In de richtlijnen MER van de Ring Utrecht uit 2009 stond, dat de Ring robuust moest zijn en toekomstvast. In de Planstudie is destijds uitgegaan van rekenmodellen, hetgeen gebruikelijk is. De Startnotitie is in 2010 gepresenteerd en de Leidsche Rijn tunnel is in 2012 geopend. De praktijk was er derhalve nog niet. Er werd gerekend met prognoses.

Zo'n Ring is robuust als alle partijen daarop inzetten, m.a.w. als het Rijk er niet voor zorgt dat het veiligheidssysteem van de tunnel op orde is en geoptimaliseerd wordt, dan mag het de andere partijen niet verwijten dat hun wegen ondercapaciteit hebben; het probleem moet nl. worden aangepakt bij de oorzaak en niet daar waar de gevolgen zijn. De bewoners langs de NRU en de Zuilense Ring zitten niet te wachten op meer verkeer en nog meer files. De opwaardering NRU zal

hiervoor geen soelaas bieden. Bovendien starten die werkzaamheden pas in 2020. Het probleem doet zich nu voor dus er is nu actie nodig.

Daarom vindt DROOM het van belang dat de provincie bij de Minister aandringt op een verlaging van het aantal tunneldoseringen; de Minister maatregelen treft waarbij de veiligheid van automobilisten in de tunnel is gegarandeerd en de overlast niet afwentelt op de omwonenden van de NRU.

Desgevraagd door mevrouw Hoek, antwoordt spreekster dat zij de gehele N230 bedoelt; het gehele traject tussen de A2 en de A27.

De voorzitter bedankt mevrouw Van den Bosch voor haar komst en inspraak. Hij stelt het onderwerp vervolgens inhoudelijk aan de orde, waarbij hij de indieners van de motie het eerste het woord geeft.

Mevrouw Hoek memoreert dat er al eerdere initiatieven zijn geweest. De motie Vreemd aan de orde van de dag heeft alles echter in een stroomversnelling gebracht. De motie roept op tot het verbeteren van de leefomgeving voor nu en in de toekomst. 50PLUS kan zich niet voorstellen dat iemand wil dat de leefomgeving van duizenden aanwonenden aan de N230 verder verslechtert. De vraag is wat de beste oplossing is voor verbetering in allerlei opzichten. Er zijn inmiddels diverse moties aangenomen; diverse onderzoeken naar geluid, fijnstof om uiteindelijk het beste besluit te kunnen nemen over de herinrichting van de N230 (NRU en Zuilense Ring) met een duurzame garantie dat de leefomgeving niet verslechtert maar verbetert.

Naar aanleiding van de aangenomen moties in de Staten en de gemeente Stichtse Vecht met het verzoek zo spoedig mogelijk metingen te verrichten, stelt 50PLUS, in het verlengde van de motie Vreemd aan de orde van de dag, een proefperiode van een jaar met 80 km/u voor; de bevindingen mee te nemen in de onderzoeken vooruitlopende op de herinrichting van de totale N230 en in het bijzonder omdat de gemeente Utrecht al vergevorderde plannen heeft met de NRU. Het kan zijn dat de voorliggende motie, op grond van alle ontwikkelingen, nog niet rijp is voor besluitvorming. Als dat het geval blijkt te zijn, dan zal 50PLUS de motie aanhouden of aanpassen. Indien voor aanpassing wordt gekozen, zal worden verzocht om de eerdergenoemde proefperiode. GS zijn bezig met trajectcontrole; dat duurt echter nog anderhalf jaar in verband met Europese aanbesteding. Voor de door 50PLUS voorgestelde proefperiode van een jaar met 80 km/u is geen toestemming nodig.

Mevrouw Poppe deelt mede dat de SP, mede-indiener van de motie, zich aansluit bij het betoog van 50PLUS. De SP acht van belang dat gezondheid van mensen voorop staat. De lucht en het lawaai mogen zeker niet verslechteren; het moet verbeteren. De SP verwacht dat de doorstroming verbetert met een verlaging van de snelheid en het scheelt sowieso qua lawaai.

In het kader van Healthy Urban Living kan daarover een mooi proefbalonnetje worden opgelaten, omdat er straks veel meer mensen in de stad komen. Er moeten meer wegen worden aangelegd en ook daar moet de lucht zuiver zijn.

Mevrouw d'Hondt informeert of de SP het met haar eens is dat niet alleen de doorstroming maar ook de veiligheid verbetert als de snelheid op het gehele traject van de N230 wordt verlaagd. In provinciale beleidsnotities staat dat de doorstroming het best is gegarandeerd als de snelheid op het gehele traject zoveel mogelijk op een lijn zit. Nu wordt de snelheid van het Utrechtse gedeelte van de N230 van 70 naar 80 km/u gebracht. Voor de doorstroming en veiligheid zou het derhalve helpen als het provinciale gedeelte ook naar 80 km/u wordt gebracht.

Mevrouw Poppe onderschrijft het vorenstaande.

De heer Van de Dikkenberg deelt mede dat de SGP voorstander is van de proef met 80 km/u.

Mevrouw d'Hondt deelt mede dat de PvdA de motie ondersteunt, ook als die wordt ingediend in de vorm van een proefperiode.

De heer Jssennagger informeert wie verantwoordelijk is voor het feit, dat er langs de Zuilense Ring geen meetpunten zijn.

De heer Van Kranenburg hecht er in de eerste plaats aan op te merken dat de ChristenUnie worstelt met de aard en status van dit agendapunt. In het verleden zijn allerlei argumenten genoemd waarom 80 km/u niet zou kunnen, w.o. de handhaafbaarheid. Voor 80 km/u moet de weg worden heringericht, hetgeen ingewikkeld, kostbaar en een langdurig project zou zijn. De ChristenUnie is echter wel voorstander van 80 km/u en stelt op grond van het vorenstaande voor daartoe een bord te plaatsen.

Mevrouw Hoek merkt op dat die herinrichting niet perse nodig is. Het 'wegenjargon' kent grijze wegen. Er zijn talloze grijze wegen in het hele land die te smal dan wel te breed zijn voor een bepaald snelheidsregiem, maar waar dit toch wordt toegepast uit oogpunt van veiligheid. Met het plaatsen van enkele 80 km/u borden en een bericht daarover in de krant kan de proefperiode voor een jaar in de visie van 50PLUS zo worden geregeld.

Met betrekking tot de status, licht de voorzitter toe dat afgesproken is de motie in deze commissie te behandelen alvorens de indieners besluiten deze in de eerstvolgende- of een ander PS-vergadering in te brengen.

De heer Joustra merkt op dat de VVD het halen van 80 km/u bij de aansluiting N230 op de A2 nagenoeg onmogelijk acht. De VVD heeft begrepen dat het verkeer bij Maarsssen vooral in de file staat bij de aansluiting A2 en dat dit volgens de getoonde gegevens van insprekers in een eerder stadium erg slecht is voor de luchtkwaliteit, alhoewel daarvan geen metingen zijn.

Geïnformeerd wordt of het niet beter is in te zetten op verbetering van de aansluiting op de A2, zodat de file daar korter wordt.

Mevrouw d'Hondt informeert of zij, op basis van de vaststelling van de VVD dat het verkeer op dat deel van de Zuilense Ring altijd stilstaat, mag concluderen dat geen bezwaar bestaat tegen 80 km/u, omdat die snelheid toch niet wordt gehaald.

De heer Joustra antwoordt dat de VVD het in het geval van een file onverstandig acht om 80 km/u te gaan rijden. Dat zegt nog niets over het standpunt van de VVD of zij voor- of tegenstander is van invoering van 80 km/u over de gehele lengte van het traject. Of dat al dan niet verstandig is wil de VVD eerst van het College vernemen.

Mevrouw d'Hondt wijst erop dat de snelheid nu 100 km/u is; dat zou dan nog gevaarlijker moeten zijn dan 80 km/u.

De heer Joustra bevestigt dat de VVD het levensgevaarlijk acht om met 100 km/u een file in te rijden.

De heer De Droog deelt mede dat D66 er ook nog niet uit is of een 80 km/u weg verstandig zou zijn. Dat ligt in lijn met de argumenten van o.a. de ChristenUnie, maar ook met de vragen die de VVD neerlegt. D66 acht de leefbaarheid rondom de weg van groot belang. D66 heeft dat laten blijken bij de indiening van de motie de laatste keer en acht het ook terecht, dat dit onderwerp thans is geagendeerd.

D66 hecht aan meer data op het gebied van luchtkwaliteit en geluidsbelasting, zodat een gewogen besluit kan worden genomen. De snelheid wordt als een van de knoppen beschouwd waaraan kan worden gedraaid om die leefbaarheid te verbeteren, maar iedere knop heeft zijn eigen consequenties.

Naar aanleiding van een desbetreffende opmerking van mevrouw Hoek, bevestigt spreker dat een nulmeting van belang is. Die wil D66 eerst zien. Op basis van de nulmeting kunnen weer vragen worden gesteld.

De heer Van Essen maakt uit de inspraak en de inhoudelijke reactie in de commissie op dat er behoefte bestaat aan informatie. Het zou in de visie van GroenLinks mogelijk moeten zijn de

nulmeting voor lucht en geluid rond de N230, m.n. het stukje van de Zuilense Ring, in december/januari uit te voeren. Als dat mogelijk is, verzoekt GroenLinks dat te doen.

De heer Mourik-Geluk merkt op dat het CDA pleit voor iets meer inzicht in wat deze motie zou betekenen voor de rest van dat traject. Er zijn veel stukken bij dit agendapunt, ook de heldere notitie over de scenario's voor de NRU. Daarna zijn er verschillende moties aangenomen in PS. Het CDA is enigszins de rode draad kwijt hoe dit verder gaat, welke stappen daarin kunnen worden genomen en wat deze stap daarin al dan niet zou kunnen bijdragen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof merkt, ten aanzien van de betekenis van deze motie, op deze enigszins te zien als ad hoc. Er moet iets gebeuren. Unaniem is uitgesproken, dat de leefbaarheid van belang wordt geacht. Dat geldt niet alleen voor dit punt, maar voor alle knelpunten ter zake in de Utrechtse regio. Zij memoreert de eerdere discussie over de N224; daarom wordt voorgestaan dat het verkeer goed blijft doorstromen en dat op een goede manier wordt gekeken naar de leefbaarheid rondom die weg.

In het geval van de N230, vanaf de A2 tot aan de A27, staat het verkeer stil bij de Buren van de Zuilense Ring voor de deur, omdat het niet kan instromen op de A2. Daarvoor is een oplossing bedacht, de zgn. divergerende diamantwerking; de provincie denkt dat die oplossing mogelijk is. RWS voert in deze thans de laatste controle uit naar de veiligheid van de toeritten op de A2.

De Staten hebben eveneens gevraagd om een trajectcontrole. Gezien de hoogte van het bedrag, moet dat Europees worden aanbesteed; dat kost tijd. Op grond daarvan wordt voorgesteld in de tussentijd de snelheid, ook al is niet bekend of het effect heeft, naar beneden te brengen. Dat lijkt haar de omgekeerde wereld. Zij is er voorstander van eerst te kijken of de divergerende diamantwerking mogelijk is. Als nu wordt besloten tot een pilot met 80 km/u, is de vraag of het OM, trekker van de trajectcontrole, de Europese aanbesteding doorzet, omdat de aanbesteding voor de trajectcontrole wordt gedaan op basis van een inrichting van de weg met 100 km/u.

De berekeningen tonen aan dat de luchtkwaliteit in orde is. Meten is weten. Vandaar dat de wethouder van Stichtse Vecht heeft aangeboden om twee meetpunten neer te zetten, zodat kan worden nagegaan of de berekeningen overeenkomen met de feitelijke situatie. Gedeputeerde Pennarts heeft aangegeven dat de onlangs aangenomen motie wordt uitgevoerd. Spreekster zal haar meegeven dat de wens van de Staten is om dat zo snel mogelijk op te pakken.

Spreekster heeft met de Buren van de Zuilense Ring afgesproken eerst te kijken of de aanpak via de divergerende diamantwerking kan. Als dat kan, dan is ook de planning bekend. Het mooie van die oplossing is dat het binnen het bestemmingsplan kan worden uitgevoerd.

Spreekster is bereid om te kijken of de trajectaanpak, die wat later in de tijd is weggezet, naar voren zou kunnen worden gehaald.

De heer Travaille memoreert dat de insprekster een plaatje heeft laten zien met veel ontbrekende plekken voor wat betreft luchtkwaliteitsmetingen in die omgeving. Geïnformeerd wordt hoe het College weet dat de luchtkwaliteit in orde is en of die informatie aan de Staten kan worden verstrekt.

De heer De Droog informeert of het mogelijk is om meer dan twee meetpunten neer te zetten.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat de constatering, dat de luchtkwaliteit nu aan de normen voldoet, is gebaseerd op de theoretische berekeningen. Daarom heeft de wethouder van de Stichtse Vecht aangeboden om twee meetpunten te plaatsen, omdat meten weten is; dat is een verantwoordelijkheid van de gemeente. De motie roept op om te meten. Wellicht komen er op grond daarvan nog meer meetpunten bij. Spreekster gaat er hierbij vanuit dat de afdeling Milieu over voldoende expertise beschikt om te beoordelen hoeveel meetpunten nodig zijn voor een goede en representatieve meting. Op basis van die metingen zal duidelijk worden of de theoretische berekeningen overeenkomen met de werkelijkheid.

Er speelt nog een ander issue waarover zij de commissie nog niet heeft gehoord. Stichtse Vecht heeft eveneens aandacht gevraagd voor de nieuwbouw/kantoortransformatie Haagstede. In dat kader is het noodzakelijk te kijken naar geluidsreductie. Een mogelijkheid is geluidreducerend asfalt, maar er zijn wellicht ook andere oplossingen. GS hebben besloten een intentieovereenkomst met Stichtse

Vecht te sluiten om daarin gezamenlijk op te trekken. Het vraagstuk is wat haar betreft derhalve groter.

De heer Van Essen las in de stukken dat het onderzoek naar de trajectaanpak gepland staat in 2021 en de uitvoering pas in 2025. Geïnformeerd wordt of een indicatie is te geven over hoe ver de trajectaanpak naar voren zou kunnen worden gehaald.

Mevrouw d'Hondt geeft aan dat zij enigszins in verwarring is naar aanleiding van het antwoord dat de aanbesteding kwijt zou worden geraakt als nu een pilot zou worden gestart met 80 km/u. De PvdA begrijpt dat verband niet. Voorts is de vraag of de weg tijdens de pilot wel anders moet worden ingericht. In de notitie van het College staat dat er smallere rijstroken moeten komen, de vangrail moet worden weggehaald en de op- en afritten moeten worden aangepast. Zij verwacht dat die korter moeten worden gemaakt omdat bij 100 km/u een langere oprit nodig is dan bij 80 km/u. Dat is blijikbaar nodig om de geloofwaardigheid van deze snelheid te doen toenemen; mensen gaan kennelijk niet 80 km/u rijden op een weg waar ook 100 km/u kan worden gereden. Geïnformeerd wordt waarom niet kan worden volstaan met een bord 80 km/u; in de visie van de PvdA zou dat moeten helpen.

Mevrouw Hoek merkt, in aansluiting op het betoog van de PvdA, op dat de weg voor een proefperiode niet hoeft te worden ingericht. Er zullen versneld metingen worden verricht, hetgeen 50PLUS toejuicht. Als de uitkomst te hoog is, kan 50PLUS zich een proefperiode met 80 km/u voorstellen zodat kan worden bekeken wat het effect is ten opzichte van 100 km/u.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof licht toe dat het OM in het geval van handhaving aangeeft, hetgeen feitelijk wordt gevraagd, dat de weg ingericht moet zijn op 80 km/u. Het OM gaat niet controleren als er borden met 80 km/u worden neergezet maar feitelijk 100 km/u mag worden gereden.

De Staten hebben zich uitgesproken voor toepassing van trajectcontrole. Omdat het geen mobiele maar een continue trajectcontrole betreft, is Europese aanbesteding vereist. Dat wordt aanbesteed op basis van de huidige inrichting, i.c. toegepast op een snelheid van 100 km/u. De weginrichting moet overeenkomen met de snelheid die er kan worden gereden. Zij is bereid bij het OM te informeren of de aanbesteding voor de trajectcontrole wordt doorgezet als er borden met 80 km/u worden geplaatst.

Verkeer dat stilstaat, is slecht voor de luchtkwaliteit. Het verkeer staat echt stil bij de aansluiting A2 – N230; precies voor de bewoners van de Buren van de Zuilense Ring. Spreekster is van mening dat er eerst voor moet worden gezorgd dat de weg daar op een goede manier wordt aangepakt. Op dat punt stelt het College voor dat, als de oplossing van de divergerende diamantwerking mogelijk is, direct wordt bekeken wat eventuele andere oplossingen zijn, mede in het licht van het project Haagstede; mogelijk zit de oplossing niet in 80 km/u maar bv. in stil asfalt en/of andere alternatieven. Spreekster pleit ervoor te kijken naar maatregelen die echt het gewenste effect hebben, in plaats van nu voor allerlei ad hoc oplossingen te kiezen, waarmee mogelijkerwijs een trajectcontrole op dit tracé wordt kwijtgeraakt, omdat de inrichting niet past bij de aangegeven snelheid.

Intussen zal er worden gemeten; de vraag of dit nog sneller kan dan is toegezegd zal zij bij collega Pennarts neerleggen, met het verzoek dit richting de commissie terug te koppelen.

Spreekster is van mening dat een ieder het erover eens is dat het belang van een goede leefbaarheid voorop dient te staan, maar zij pleit ervoor de stappen in de juiste volgorde te doen.

Het antwoord op de vraag, hoe ver de trajectcontrole naar voren kan worden gehaald, moet zij schuldig blijven. Wat haar betreft moet het tracé, om Haagstede in deze direct mee te nemen, iets langer worden (tot aan de Gageldijk). Een en ander gebeurt in samenspraak met de gemeente Stichtse Vecht. Vanuit de provincie is de bereidheid aanwezig, maar er zal moeten worden bekeken welke andere gemeentelijke wegen nog op de planning staan.

Eind dit jaar hoopt de provincie te weten of de divergerende diamantwerking kan. Dan is de planning daarvan bekend en daarop wil de provincie de rest aansluiten.

Ondertussen wordt er gemeten en wordt op basis daarvan duidelijk welke maatregelen effectief zijn voor de leefbaarheid en welke maatregelen nodig zijn om de ontwikkeling bij Haagstede door te kunnen laten gaan.

De heer Van Essen informeert of het College de divergerende diamantwerking wil combineren met de trajectaanpak.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof kan zich voorstellen dat, als de problematiek rondom de aansluiting van de A2 – N230 wordt opgelost en de provincie met de weg bezig is, eveneens het andere stuk wordt meegenomen; dat is echter iets dat nog met de gemeente Stichtse Vecht moet worden besproken. Nadat bekend is of de divergerende diamantwerking kan, stelt spreekster zich voor verder met de Staten te spreken of zij zich hierin kunnen vinden, omdat nog wel budget nodig is.

Mevrouw Hoek verzoekt het College in overleg te treden met het OM om te bezien of in deze twee sporen naast elkaar kunnen lopen. Het ene spoor is het voortzetten van het proces van de trajectcontrole; het tweede spoor na de nulmeting een proefperiode met 80 km/u.

50PLUS houdt de motie aan, in afwachting met waarmee het College komt. Geïnformeerd wordt wat het College in deze kan toezeggen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt in deze niets te kunnen toezeggen. Het OM gaat erover of zij de trajectcontrole wil toepassen op een weg die ingericht is op 100 km/u waarop borden met 80 km/u worden geplaatst. Zij zegt toe deze vraag te zullen neerleggen bij het OM, met het verzoek de Staten schriftelijk te informeren, waartoe het OM bereid is.

Mevrouw Hoek geeft aan het antwoord van het OM met belangstelling af te wachten.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.3 Ingekomen email reistijden OV

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdD en de SP.

De heer Travaille geeft aan dat het onderwerp reistijd OV niet op zich staat. In de vorige vergadering, waarvan dit onderwerp vandaan komt, gaven fracties van o.a. PvdA, GroenLinks en ChristenUnie al aan dat niet perse meer autowegen nodig zijn om de Utrechtse economie te voeden. Met het Utrechtse OV-beleid wordt tenslotte voor een groot deel invulling gegeven aan de kwaliteit van de leefomgeving; dus een belangrijk punt, maar wellicht een moeilijk stuk. Het ingediende stuk lijkt van een betrokken burger die aardig heeft gegraven in statistieken en historie van het OV in Utrecht. Hij stelt o.a. dat als steden groeien de gemiddelde percentages autoverkeer snel afnemen. In Tokio is het bv. nu nog maar 12% en in Utrecht is het juist de afgelopen decennia flink gegroeid van 33 naar 43%. Tegelijkertijd is het OV-gebruik in Utrecht sterk afgenomen. Hij maakt bv. de vergelijking van de reistijd met het OV van CS naar de Uithof; die is ca 40% toegenomen door de getroffen maatregelen. De heer Joustra is enthousiast over het voorbeeld van Tokio. Spreker is benieuwd of de PvdD bereid is de maatregelen, die in Tokio worden genomen om het lage percentage autokilometers te halen, voor de stad Utrecht voor te stellen; dat is nl. o.a. dat alleen een auto mag worden gekocht als over een parkeerplaats voor die auto wordt beschikt.

De heer Travaille antwoordt dat dit een maatregel betreft die in ieder geval in zijn wijk geldt. Hij heeft één parkeervergunning en daarmee kan hij één auto rijden. Overigens is het niet zijn voorbeeld, maar het voorbeeld van de indiener van het voorliggende stuk. Hij kent het hele verhaal achter Tokio niet, maar dat dit gepaard gaat met minder autoverkeer lijkt hem helder.

Spreker vervolgt vooral te willen noemen dat het autoverkeer sterk toeneemt in de provincie en het gebruik van OV, zo blijkt uit het stuk, eigenlijk afneemt en de reistijd met het OV sterk toeneemt. Geïnformeerd wordt hoeveel de reistijd met het OV de afgelopen jaren is toegenomen; indien sprake is van een heel goed OV-beleid is de vraag hoeveel de reistijd met het OV is afgenomen. Dat is belangrijk voor het Utrechtse OV-beleid. Het is tenslotte ongeveer de belangrijkste parameter voor een succesvol OV-beleid. Als mensen langer onderweg zijn met het OV, wordt de auto vaker gebruikt. Als de auto vaker wordt gebruikt dan stijgt de drang naar het verbreden van wegen.

Voorts wordt geïnformeerd wat GS vinden van de aangedragen suggesties in de brochure en of de OV-reistijden in het vervolg altijd kunnen worden meegewogen in alle te nemen beslissingen over het OV.

Tot slot is de PvdD benieuwd hoe er is gereageerd naar de indiener van dit stuk.

Mevrouw Poppe heeft persoonlijk ervaren dat de reistijd van 2007 naar 2015 over hetzelfde traject is verdubbeld. In 2007 was zij een uur onderweg van deur tot deur; in 2017 is dat al 2 uur, mits er geen file staat. De reistijd is er dus niet sneller op geworden. Indien wordt voorgestaan dat woon – werkverkeer met OV en slimme fietscombinaties gaan concurreren met de auto, dan zal daaraan iets moeten worden gedaan. De SP sluit zich aan bij de laatste vraag van de PvdD en informeert wat het College met de inhoud gaat doen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof merkt op dat reistijd een van de belangrijkste criteria is waarop bereikbaarheid in beeld wordt gebracht. Zowel voor het OV, de fiets maar ook voor de auto geldt dat keuzes worden gemaakt ten aanzien van een vervoermiddel op een dag, op basis van de reistijd en afhankelijk van de eigen agenda, de weersomstandigheden. Daarom zijn data zo belangrijk. Bij de nieuwe OV-schaalsprong worden de maatregelen op dit moment getoetst met behulp van het verkeersmodel. Daarin is reistijd een belangrijke variabele voor prognoses voor toekomstig OV-gebruik. De provincie maakt ook een analyse ten aanzien van het huidige en toekomstig OV-aanbod op basis van exacte reistijd; dat is nieuw. Die informatie wordt begin 2018 op kaartjes gepresenteerd. Dat wordt gebruikt als input om te bekijken wat er voor een goede OV-verbinding nodig is. De bij de stukken gevoegde brochure is aan de Staten gericht. Het College heeft daarop derhalve niet gereageerd.

Wat wordt gedeeld is dat de van deur tot deur reistijd steeds belangrijker wordt. Voor het verbeteren van die reistijd speelt doorstroming een belangrijke rol, maar ook het overstappen, het wachten, de betrouwbaarheid en de reistijdbeleving. In de brochure zit zeker een aantal maatregelen waar serieus naar gekeken dient te worden. Het College is daartoe bereid. In de brochure wordt een beeld neergezet alsof de provincie een soort satellietmodel heeft, in de zin dat alles via Utrecht Centraal loopt. Dat is echter allang niet meer het geval met de stations Vaartsche Rijn en Bilthoven. Er is duidelijk sprake van OV-knooppunten, die ook nog steeds verder zullen worden ontwikkeld. Het beeld dat in de brochure wordt geschetst is derhalve niet van toepassing op het Utrechtse model. Eveneens het beeld dat wordt opgeroepen, dat het ware OV-beleidsdoel is om Utrecht een tramstad te maken, klopt niet. Spreekster is van mening dat het middel alle middelen kunnen zijn. Dat zou een tram kunnen zijn, omdat er wordt gewerkt aan de realisatie van de Uithoflijn maar dat is geen doel op zich.

Er is al enkele jaren sprake van een groei van het OV-gebruik van 4 – 5%; het daalt niet. In absolute aantallen is het nog meer.

Samenvattend merkt spreekster op dat het zeker goed is om een aantal in de brochure genoemde maatregelen tegen het licht te houden, maar het College herkent zich niet in elk beeld dat door de indiener wordt neergezet.

Mevrouw Poppe merkt op dat het ten dele wel zo is dat alles over het Centraal Station gaat. De reistijd kan worden verkort door buitenom te rijden, maar dan moet wel binnen de kaders van de spits worden gebleven. Buiten de spits is de reistijd nog langer, omdat veel spitsbussen slechts tot 18.00 – 18.30 uur rijden, terwijl juist in het bedrijfsleven veel meer flexibiliteit wordt gevraagd; mensen beginnen eerder/later en gaan eerder/later naar huis.

Mevrouw d'Hondt merkt, in het kader van het knooppuntenbeleid ,op het te betreuren dat buslijn 150, de rechtstreekse lijn van Almere via het buitengebied naar de Uithof, is opgeheven. Dat had hierin ook enorm kunnen helpen.

De heer Travaille merkt op dat uit ervaringsgegevens blijkt dat de reistijd langer wordt. In het stuk staat ook dat de reistijd toeneemt. De PvdD pleit voor een memo waarin tot uiting komt hoe de reistijden zich de afgelopen jaren hebben ontwikkeld. Als het OV-gebruik inderdaad toeneemt, verzoekt de PvdD dit te zetten naast het andere mobiliteitsgebruik.

Mevrouw Verbeek-Nijhof deelt mede de reistijden te kunnen aanleveren, maar pas in het eerste kwartaal 2018. Het kan wel worden meegenomen in het Toekomstbeeld-OV, waarvoor deze informatie eveneens nodig is.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.4 Statenbrief Vervoerplan Syntus 2018

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van de PvdA, de SP en GroenLinks.

Mevrouw d'Hondt geeft aan dat in het vorige agendapunt al is gesproken over het toegenomen aantal reizigers. Korthedshalve zij daarnaar verwezen.

Tijdens de laatste Statenvergadering heeft de PvdA een ingediende motie over Flexnet, een methode in de stadregio Arnhem/Nijmegen, hetgeen mogelijk een oplossing zou kunnen zijn voor Leusden, ingetrokken naar aanleiding van de toezegging van de gedeputeerde. Verzocht wordt om een update over de stand van zaken in Leusden. Voorts wordt geïnformeerd hoe de toezegging in de Statenvergadering gestand zal worden gedaan.

Mevrouw Poppe sluit zich aan bij de vraag over de update ten aanzien van Leusden.

De SP ontvangt nog steeds klachten van mensen met m.n. een visuele beperking, dat de kastjes in de bussen niet overal op dezelfde plek zitten. Daarnaast zijn er nog steeds mensen die zeggen dat bussen niet stoppen, chauffeurs niet zeggen welke buslijn het is en waar deze heen gaat. Mensen gaan op deze manier het OV eerder als een last dan als een alternatief ervaren. Dat heeft ook te maken met het feit dat bepaalde plekken, waar mensen veel wandelen, op zondag niet meer met de bus bereikbaar zijn. Die moeten dan met een Regiotaxi, hetgeen lastig te organiseren is, omdat de wandeltijd niet van tevoren bekend is en er meerkosten aan verbonden zijn.

De heer Van Essen merkt op dat GroenLinks benieuwd is naar de stand van zaken rond de korte- en m.n. lange termijnoplossingen voor Leusden. De vraag is of er al onderzoeksresultaten bekend zijn.

De heer Mourik-Geluk heeft vernomen dat in Amersfoort onlangs 3 moties zijn aangenomen, waarin de wethouder wordt opgeroepen om met de provincie in gesprek te gaan over de dienstregeling in Amersfoort. Geïnformeerd wordt hoe de terugkoppeling is rondom het Vervoersplan. In de visie van het CDA is het vreemd dat, als de wethouder is gehoord door Syntus en er goed overlegd is, de gemeenteraad zich kennelijk toch geroepen voelt om de wethouder tot de orde te roepen en door te sturen naar de provincie. Geïnformeerd wordt of het College hiervan op de hoogte is en hoe het terugkoppelingsproces is van Syntus naar de gemeente, via de wethouder en de gemeenteraad.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat de gemeente Amersfoort blijkbaar niet blij is met de uitkomst van de dienstregeling en het staat de gemeenteraad uiteraard vrij om dat signaal te geven. Dat laat onverlet dat gemeenten wel hun wensen hebben kunnen inbrengen. Die inbreng wordt afgewogen in het grotere geheel van de dienstregeling. Mogelijk krijgt Amersfoort niet de dienstregeling die zij aanvankelijk had verwacht. De wethouder van Amersfoort heeft nog geen contact opgenomen naar aanleiding van de moties, maar zij verwacht dat dit binnenkort ongetwijfeld zal gebeuren. De inhoud van de moties is overigens wel bekend. Zij zal terugkoppelen wat de provincie ermee kan en gaat doen.

Op 23 november a.s. vindt overleg plaats met de wethouder van Leusden. Vanuit het College is een voorstel gedaan aan de gemeente Leusden hoe om te gaan met de lange termijnvraag. Die komt erop neer dat Leusden de volledige lijnen 77 en 78 terug wil. Daarnaast is onderzoek gedaan, hetgeen op 23 november a.s. wordt besproken. Op dat moment wordt eveneens besproken hoe dat verder zal worden gecommuniceerd.

Aangegeven is dat GS op de korte termijn iets zouden willen doen voor de reiziger. Daarvoor is een voorstel gedaan voor een lijn Leusden Centrum Zuid en in het noordelijk gedeelte in de vorm van een pilot. Er was enige twijfel ten aanzien van de cijfers van Syntus over het aantal instappers; Leusden is van mening dat dit er veel meer zijn. De pilot zou ertoe kunnen bijdragen daarover duidelijkheid te krijgen. Het voordeel van een pilot is, dat deze los van de dienstregeling kan worden uitgevoerd. De gemeente Leusden is echter niet bereid om aan de pilot meewerken, omdat de voorkeur uitgaat naar een opstap naar de terugkeer van de lijnen 77 en 78. Leusden heeft schriftelijk meegedeeld ook niet aan de pilot te willen meebetalen. Wat Leusden wil kan de provincie weer ingewikkeld bieden. Het betreft derhalve een lastig vraagstuk.

Naast het resultaat van het onderzoek naar terugkeer van lijn 77 en 78, zal op 23 november a.s. eveneens de Breng flex als alternatief onder de aandacht van de gemeente worden gebracht. Spreekster zal het resultaat van het overleg van 23 november a.s. schriftelijk terugkoppelen. Het signaal dat door de SP naar voren wordt gebracht, herkent zij niet. Zij meende dat juist ook met het initiatief van de PvdA op dat punt verbetering was aangebracht. Zij zal het signaal in ieder geval aan beide busmaatschappijen overbrengen.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.5 Statenbrief U-OV Vervoerplan 2018

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66.

Mevrouw Schneiders licht toe dat D66 dit onderwerp voor de vorige vergadering had geagendeerd vanwege een aantal berichten van raadsleden over verschillende bussen, die in de perceptie van inwoners nogal hard reden; haar is niet bekend of het te hard was.

D66 is benieuwd naar de resultaten van de consultatieronde, of daarin specifiek het rijgedrag van chauffeurs naar voren is gekomen, maar ook of er factoren/invloeden zijn die de chauffeurs dwingen op een bepaalde manier te rijden; dit zou dienstregeldruk kunnen worden genoemd. Voorts wordt geïnformeerd of het mogelijk is de resultaten van de consultatieronde in te zien.

De heer Joustra merkt, in aansluiting op de opmerking van D66, op dat in de bebouwde kom gehandhaafd moet worden op de toegestane 50 km/u. Voorts sluit de VVD zich aan bij de opmerking, dat de schuld niet moet worden neergelegd bij de chauffeurs. Wat de VVD betreft is van belang dat de planning rekening houdt met de maximumsnelheid en voldoende marge wordt ingebouwd om die dienstregeling te kunnen rijden. De VVD was hiervan altijd overtuigd, maar wil thans weten of die planning dusdanig strak is dat een chauffeur bijna niet anders kan dan te hard te rijden.

Mevrouw d'Hondt merkt, in aansluiting op de consultatieronde en onder verwijzing naar de 3 moties in Amersfoort, die bij het vorige agendapunt zijn genoemd, op dat vervoerder Ariva in Noord-Brabant door TNS NIPO in de bus formulieren laat uitdelen waarop reizigers hun bevindingen kunnen invullen. Persoonlijk vindt zij dat een klantvriendelijkere consultatie dan de online consultatie, zeker voor mensen die niet gewend zijn veel via internet te doen, maar wel veel met de bus reizen.

Voorts wijst zij erop dat een reiziger kwaliteitswaarnemer kan worden op de lijn waarmee wordt gereisd; daarmee wordt continue feedback verkregen over hoe bv. buschauffeurs zich gedragen en hoe hard ze rijden.

Voornoemde punten geeft zij als suggesties mee.

Mevrouw Schneiders voegt hieraan toe dat er eveneens leuke gamifications zijn, die voor buschauffeurs minder in een bestraffende- maar meer spelende vorm zijn.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt toe de suggesties te zullen doorgeven aan de Vervoerder. Als het makkelijker kan worden gemaakt, zal daaraan zeker medewerking worden verleend voor de consultatie.

Bij de consultatieronde van U-OV zijn er 7 opmerkingen gemaakt over dienstverlening, rijstijl en comfort, waarvan 1 opmerking specifiek gaat over het harde rijden van chauffeurs. Vanuit de gemeenten zijn daarover geen signalen ontvangen. Het resultaat van de consultatieronde is opgenomen in bijlage 1 van het U-OV Vervoerplan 2018 en is voor iedereen te raadplegen via de website.

Ten aanzien van (te) hard rijden, moge duidelijk zijn dat verkeersregels voor iedereen gelden, dus ook voor buschauffeurs; te hard rijden wordt niet geaccepteerd. Het kan echter inderdaad voorkomen dat rijtijden te krap zijn, bv. door wegwerkzaamheden. De rijtijden worden in dat geval verruimd in de dienstregeling. Dat is ook gebeurd bij deze aanpassing van het Vervoerplan 2018.

De heer Van Kranenburg merkt op dat het de ChristenUnie verheugt dat buschauffeurs niet te hard mogen rijden. Het probleem, dat dit in de beleving van de passagiers gebeurt en het feit dat mensen bij de halte blijven staan, is daarmee echter nog niet opgelost/gelocaliseerd.

Spreker hecht aan iets meer dan alleen het doorgeven van de suggesties aan de Vervoerder. De ChristenUnie pleit ervoor erover na te denken hoe de provincie in de concessieverlening gaat vastleggen dat dit verplicht moet.

De heer Joustra informeert of hij goed heeft begrepen dat de dienstregeling zodanig wordt opgesteld dat die haalbaar is, zonder dat er te hard hoeft te worden gereden.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof bevestigt dat, als de dienstregeling niet haalbaar is, bv. als gevolg van wegwerkzaamheden, de reistijden worden verruimd binnen de kaders die door de Staten zijn afgegeven. Voor het gesignaleerde probleem, dat bussen passagiers bij een halte laten staan, hoeven de uitgangspunten niet te worden aangepast, omdat er geen passagiers bij de halte mogen blijven staan. De suggesties van de PvdA gaan puur over de manier van de consultatie.

Spreekster benadrukt nogmaals dat de provincie door de consultatieronde zicht heeft op een en ander, waarbij zij het dan heeft over U-OV. Zoals gezegd zijn de resultaten terug te vinden in bijlage 1 en op de website.

Mevrouw Poppe merkt in algemene zin op dat buschauffeurs niet heel snel te hard zullen rijden, omdat zij hun eigen bekeuringen moeten betalen, hetgeen de SP ook terecht acht.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.6 Statenbrief realisatieplan Fiets pijler

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van PvdA en GroenLinks.

De heer Van Essen deelt mede dat het GroenLinks verheugt dat het Actieplan fiets en veiligheid een groot succes is. Namens GroenLinks plaatst spreker de volgende vragen.

- Het verschuiven van de € 3 mln. van snelfietsroutes naar het Actieplan Fiets en Veiligheid klinkt als een vrij pragmatische keuze. Gezien het vraaggestuurde karakter van het Actieplan, bestaat het risico dat de fietsgelden zo wellicht wel erg op een ad hoc manier worden ingezet en is het risico dat er te weinig geld overblijft voor snelfietsroutes. De vraag is hoe deze verschuiving de provincie dichterbij haar fietsambities brengt.
- Geïnformeerd wordt of al in beeld is welk bedrag er in totaal in beide pijlers en ook in de andere pijlers nodig zal zijn om het hoofdfietsnetwerk op het gewenste niveau te brengen en welk deel daarvan voor rekening van de provincie komt.
- Geïnformeerd wordt wanneer en hoe de provincie kan delen in de € 100 mln. die het nieuwe Kabinet heeft gereserveerd voor fietsinfrastructuur en of het College hiermee al bezig is om, op z'n minst een deel ervan, richting de provincie Utrecht te krijgen.

De heer Wagenmans memoreert dat de PvdA technische vragen heeft gesteld, waarop nog geen antwoord is gekregen. Als dit wel het geval was geweest, had dit punt wat de PvdA betreft niet geagendeerd behoeven te worden, omdat het over een succesvol traject gaat. De zorg van de PvdA is of de provincie niet aan het succes ten onder gaat en of het geen consequenties heeft.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat nog niet alle projecten in de snelle fietsroutes zich al in de uitvoeringsfase bevinden. Voorzien wordt dat het opstellen van de actualisatie van het Mobiliteitsplan samen oploopt met het opstellen van de uitvoeringsplannen voor de snelle fietsroutes. Daar zullen de Staten kunnen zien dat er voldoende budgetten overblijven. Er is inderdaad puur gebruik gemaakt van het succes van het Actieplan Fiets en Veiligheid. Voorgestaan wordt de BRU-gemeenten ook nog een plek te geven.

De € 730.000 zal het eind van het jaar op zijn. Vandaar dat thans wordt doorgeschoven, zodat door kan worden gegaan met het Actieplan Fiets en Veiligheid.

Bij de actualisatie van het Mobiliteitsplan is bekend welke maatregelen moeten worden genomen voor de snelfietsroutes. Daarvoor zijn de data van de cycle wrap nodig, waarover de Staten eerder zijn geïnformeerd. Dan wordt exact bekend waar alle knelpunten zitten en welke maatregelen nodig zijn.

Met betrekking tot de € 100 mln., licht spreekster toe dat uit de eerste ambtelijke exegese blijkt dat er mogelijk een onderverdeling gaat komen in stallingsprojecten, snelfietsroute- en overige fietsprojecten en dat het waarschijnlijk gaat zitten in de middellange- en lange termijn. Zij verzekert de commissie dat zij er alles aan zal doen om budgetten naar Utrecht te halen. Het zal waarschijnlijk een cofinanciering worden.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.7 Statenbrief nieuwe aanbesteding perceel 1 regiotaxi

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd door PvdA, SP en SGP.

Mevrouw d'Hondt deelt, omwille van de tijd, mede dat de gestelde vragen wat de PvdA betreft ook schriftelijk mogen worden beantwoord.

De voorzitter constateert dat de SP en de SGP zich eveneens in deze werkwijze kunnen vinden.

4.8 Statenbrief Participatieplan Maarsbergen

De voorzitter memoreert dat dit agendapunt is geagendeerd op verzoek van D66, PvdA, ChristenUnie en SGP.

De heer De Droog zet uiteen dat D66 al een tijd geleden aandacht heeft gevraagd voor een goede inrichting van het proces, gelet op de verdere uitwerking van het plan. In die zin verheugt het voorliggende, tijdig ontvangen, stuk D66. D66 vindt dit nog wel wat abstract en academisch. De vraag is hoe ervoor wordt gezorgd dat het concreet wordt voor de gemeenschap aldaar, op het moment dat de praktijk wordt ingegaan.

D66 heeft geconstateerd dat er in Maarsbergen nog veel emotie en zorg leeft. Dat blijkt o.a. uit de vele mailtjes die D66 en wellicht ook andere fracties hebben ontvangen naar aanleiding van agendering van dit onderwerp. D66 pleit ervoor de mailtjes door te sturen aan GS met het verzoek daarnaar te kijken om de punten verder concreet te maken.

In het kader van de verdere inrichting van het proces vraagt D66 zich af wat de provincie nu concreet kan doen. Er kan niet veel worden ondernomen om het vertrouwen te herstellen, maar er kunnen wel gestes worden gedaan. Geïnformeerd wordt of het mogelijk is om in de planning rekening te houden met zoveel mogelijk 'frisse gezichten' vanuit de provincie op dit project, zodat sprake is van een soort 'frisse start'. D66 verwacht dat een stap te maken is in een heldere communicatie en nieuwe gezichten, zodat dit project zo goed mogelijk verder kan worden uitgewerkt qua participatie.

De heer Jssennagger informeert of het niet ook zinnig zou zijn als bij de bewonersparticipatiegroep sprake zou zijn van 'nieuwe gezichten', vanwege al het oud zeer, dat natuurlijk aanwezig is, zodat nu het besluit is genomen vooruit kan worden gekeken.

De heer De Droog denkt dat de provincie niet gaat over wie daar in de gemeenschap actief zijn. D66 acht van belang dat in het proces een afheftingsmoment wordt ingebouwd om voortvarend verder te kunnen werken richting een goed resultaat.

De heer Joustra memoreert een door de PvdA ingediende motie, waarin werd gevraagd om in het vervolgtraject de Engwegbewoners nauw te betrekken bij de te nemen stappen. De Engwegbewoners, waarvan de VVD e-mails ontvangt, maken zich daarover zorgen. De Staten hebben daarop thans weinig zicht. Op grond daarvan verzoekt de VVD de invulling van de gememoreerde motie van de PvdA inzichtelijk te maken, in de zin van hoe de Engwegbewoners betrokken worden. De participatie zit wat de VVD betreft vooral in welke maatregelen er kunnen worden genomen voor hun leefomgeving en daadwerkelijk worden genomen.

Mevrouw d'Hondt merkt op dat de PvdA de opmerking van D66 onderschrijft waar het gaat om een concrete uitwerking van een participatieplan. De PvdA mist bv. een tijdpad. Er wordt een aantal participanten/spelers benoemd waaraan een rol wordt toegekend, maar het kan ook nog zo zijn dat die rol gedurende het proces verandert. De PvdA verwacht derhalve nog een nadere verdiepingsslag daarop.

Spreekster is op 13 november jl. aanwezig geweest bij de bijeenkomst in Doorn. Daar kwamen inderdaad nog veel oud zeer en emoties naar boven, hetgeen haar betreurde. Zij had gehoopt dat met het door de Staten genomen besluit in juli jl. met een schone lei zou kunnen worden begonnen. Aan GS is verzocht excuus aan te bieden aan de bewoners. Uit een verslag van een bijeenkomst, dat de PvdA van de bewoners van de Engweg heeft ontvangen, blijkt dat dit kennelijk nog niet is gebeurd. Er wordt verwezen naar een volgende bijeenkomst die in oktober zou worden gepland, maar pas in december plaatsvindt. In het participatieonderzoek van Twijnstra & Gudde hebben de bewoners allerlei feitelijke onjuistheden geconstateerd ten aanzien van o.a. data; die zijn niet aangepast. In het Informatiestatuut worden zaken expliciet genoemd die niet naar buiten zouden kunnen worden gebracht, terwijl dat in een normale WOB-procedure wel gebruikelijk is. De PvdA wil hiermee aangeven dat het vertrouwen alleen maar verder wegzakt. De PvdA had gehoopt dat vanaf het besluit de gemaakte afspraken met bewoners zorgvuldig zouden worden nagekomen en de eerdergenoemde motie zou worden uitgevoerd. De PvdA merkt daar weinig van, hetgeen wordt betreurd. Aan het College wordt om een toelichting ter zake verzocht.

De heer Van Kranenburg merkt, in aanvulling op het betoog van de PvdA, op dat in een bijeenkomst op 4 juli jl. in het gemeentehuis van Doorn kennelijk is afgesproken dat er in oktober een vervolgsessie zou plaatsvinden. Die vervolgsessie wordt thans gepland na de behoorlijk kritische bijeenkomst op 13 november jl. Het wekt de schijn dat de provincie naar aanleiding van de laatste bijeenkomst wakker is geworden en op grond daarvan het vervolg is gaan plannen. Verzocht wordt om een nadere toelichting.

Voorts hecht de ChristenUnie eraan op te merken dat de provincie in de bijeenkomst van 13 november jl. 'boven de knie is afgezaagd en is omgevallen'. De opmerkingen die zijn gemaakt zijn nogal gedetailleerd/scherp. De ChristenUnie raadt het College aan het verslag van die avond op te vragen bij de griffie van de gemeenteraad van de Utrechtse Heuvelrug.

Het stuk dat thans voorligt wekt duidelijk ook geen vertrouwen, gezien de enorme hoeveelheid mails die ook de ChristenUnie heeft ontvangen. Spreker zwijgt dan nog over een amendement dat door de ChristenUnie is ingediend en aanvaard in de PS-vergadering in maart jl. ter zake van het participatieplan. Daarin staat: "Eveneens zullen betrokkenen van o.m. de Engweg en de Tuindorppweg een plaats krijgen in het kwaliteitsteam." In het voorliggende stuk staat dat betrokken inwoners van o.m. Engweg en de Tuindorppweg een plaats in het Q-team krijgen, niet als lid maar in de vorm van

participatie aan ontwerp-ateliers, zoals gecommuniceerd in de bewonersbrief. De ChristenUnie is van mening dat zo niet met een amendement dient te worden omgegaan.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof bevestigt dat een amendement is aangenomen. Daarna is echter het advies van Twijnstra & Gudde gekomen, waarin wordt aanbevolen de specialisten onderdeel te laten uitmaken van het Q-team en bewoners van de ontwerp-ateliers. De Staten hebben met die aanbevelingen ingestemd; deze zijn als zodanig verwerkt in het voorliggende plan van aanpak.

De heer Van Kranenburg geeft aan dat de toelichting dit punt van de ChristenUnie in ieder geval heeft verduidelijkt. De vraag blijft wel hoe de provincie dit gecommuniceerd krijgt met de inwoners van Maarsbergen. Het verzet is groot en in de visie van de ChristenUnie zal dat niet worden opgelost met dit participatieplan.

Mevrouw d'Hondt informeert of de ChristenUnie kan beamen dat tijdens de bijeenkomst op 13 november jl. niet alleen de bewoners van de Engweg boos waren, maar ook anderen, w.o. de indieners van de Bos-Beekvariant; zelfs de mensen van Gezond Maarsbergen, die in feite hun zin hebben gekregen, waren boos en niet tevreden over het verloop van het proces.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof geeft aan het laatste niet te herkennen. Daarbij komt dat de geuite kritiek niet alleen was gericht tegen de provincie, maar ook tegen de gemeente Utrechtse Heuvelrug. Zij pleit ervoor er thans een dikke punt achter te zetten. De provincie heeft een evaluatie laten doen, waarbij over ieders rol opmerkingen zijn gekregen. Daarom is thans het voorliggende plan opgesteld. Spreekster onderschrijft dat de provincie met het plan het vertrouwen niet terug zal krijgen. Iedereen die namens de provincie communiceert, wordt gezien als dé provincie. Er is thans een nieuwe omgevingsmanager aangesteld die, als de Staten instemmen met het plan van aanpak, de verdere uitwerking ter hand neemt. Met elkaar zal ervoor moeten worden gezorgd het vertrouwen van de bewoners terug te krijgen, maar daar hebben de bewoners zelf ook een uitdrukkelijke rol want de Staten hebben een besluit genomen over de route die zal worden bewandeld en welke variant er nu verder wordt uitgewerkt. Er zullen derhalve stappen voorwaarts moeten worden gezet om uiteindelijk tot uitvoering te komen, omdat daarop ook veel bewoners al jaren zitten te wachten. De stappen die worden gezet, zullen heel zorgvuldig moeten zijn.

De provincie is niet aangesloten geweest op de bijeenkomst van de gemeenteraad en is ook niet betrokken bij de voorbereiding.

Spreekster gelooft nog sterk in dit project, hetgeen gebeurt om de spoorwegovergang veiliger te maken. Daar ligt de urgentie en prioriteit. Die wordt niet opgelost door met elkaar ruzie te blijven maken, maar door met elkaar te zorgen dat het vertrouwen weer wordt gewonnen en duidelijkheid wordt gegeven. Dat zal moeten worden bereikt door kleine, zorgvuldige stappen, maar ook door te geloven in het besluit dat gezamenlijk is genomen.

Mevrouw d'Hondt merkt op dat in haar visie een ieder het erover eens is dat er een punt achter moet worden gezet en moet worden doorgegaan, omdat het besluit over de variant is genomen. In de gesprekken met bewoners, die haar benaderen, draagt zij dit ook als zodanig uit. Het vertrouwen wordt echter niet gewonnen door afspraken niet na te komen en door feitelijke onjuistheden in rapporten te laten staan.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof staat voor 'afpraak is afspraak'. De opmerking over de feitelijke onjuistheden is bij gedeputeerde Pennarts gemaakt; die heeft deze heel serieus neergelegd bij het bureau dat het onderzoek heeft gedaan. De Staten zijn via een memo geïnformeerd over de reactie van het bureau op de opmerkingen. Het is een onderzoek dat het bureau zelf heeft uitgevoerd en daarover derhalve zelf ook een mening heeft. Zij zal zorgen dat iedere afspraak, die zij met bewoners maakt, wordt nagekomen; als zij een afspraak niet kan nakomen, zal zij dit ook aangeven.

De heer Van de Dikkenberg acht van belang dat getracht wordt thans enige afstand te nemen van alle emoties. In de visie van spreker mag er een wedstrijdje worden gebokst als daarna maar weer met elkaar een biertje kan worden gedronken; de SGP was toe aan het biertje.

De heer De Droog merkt op van mening te zijn dat het proces nog niet zover is, dat de emoties opzij kunnen worden gezet. Dit is het moment om te luisteren naar de aanwezige emoties, zodat de verbinding kan worden gezocht en verder kan worden gegaan.

De heer Van de Dikkenberg bevestigt het vorenstaande.

Hij vervolgt zijn betoog dat het volgens Twijnstra & Gudde in ieder geval belangrijk is om gezamenlijk bij de start van de participatie een gedeeld beeld te ontwikkelen welke vormen voor de participatie worden gehanteerd, welke onderwerpen aan bod komen en wat er met de uitkomsten van de participatie wordt gedaan. Geïnformeerd wordt met wie deze aanpak is afgestemd/overeengekomen. Voorts zegt Twijnstra & Gudde dat maximale transparantie moet worden betracht. Het lijkt de SGP, dat dit ook richting de participanten moet worden betracht.

Het Informatiestatuut was in de visie van de SGP voldoende geweest als was gezegd dat alle getallen en namen zouden worden weggestreept en voor het overige alle informatie wordt verstrekt.

Geïnformeerd wordt wat de provincie wil uitstralen in dit proces, m.n. op het gebied van de informatievoorziening. Juist op dat punt is het misgelopen; mensen gingen twijfelen.

De SGP verwacht dat het vertrouwen, waaraan het thans ontbreekt in Maarsbergen, met openheid kan worden teruggewonnen. Met het Informatiestatuut wordt een tegenovergesteld signaal afgegeven.

Voor het overige sluit de SGP zich aan bij de al gestelde vragen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat het plan van aanpak een uitwerking betreft van het advies van Twijnstra & Gudde. Dit zal in iedere fase van het project samen met de bewoners worden opgepakt. Het is aan de Staten om aan te geven of zij zich herkennen in het plan van aanpak.

Spreekster is het eens met D66 dat dit nog maar een plan van aanpak betreft. Naar buiten toe zal de provincie echt moeten laten zien dat de bewoners er op de juiste manier bij worden betrokken en transparant zullen worden meegenomen.

Twijnstra & Gudde heeft aangegeven dat het van belang is om duidelijk aan te geven wat ieders rollen en taken zijn.

Voort is gezegd dat bewoners specifiek dienen te worden betrokken bij datgene dat voor hen van belang is; als het over leefbaarheidsmaatregelen voor de Engweg gaat, dienen volgens Twijnstra & Gudde de bewoners van de Engweg plaats te nemen in het ontwerp-atelier; zij kunnen adviezen geven aan het Q-team, waarin de specialisten zitten die de adviezen zwaarwegend meenemen. Thans moet de volgende stappen worden gezet, waarvoor een nieuwe omgevingsmanager is aangesteld.

De heer Van de Dikkenberg ziet deze aanpak als een soort handboek om het verdere proces in te gaan. Per stap wordt afgestemd hoe en wat. Het handboek is van belang, omdat dit leidend zal zijn voor alle participaties die daaruit volgen. Geïnformeerd wordt of dit is afgestemd met alle projectpartners en of het breed wordt gedragen. De SGP kan zich voorstellen dat daarna aan de bewoners wordt gevraagd wat hun beeld daarbij is.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof benadrukt nogmaals dat dit het participatieplan betreft, waarin de aanbevelingen van Twijnstra & Gudde zijn uitgewerkt. Dat is afgestemd met de andere partners in het project (ProRail, Utrechtse Heuvelrug). De eerste vervolgfase is het ontwerp inpassingsplan. In dat kader ligt er een amendement over het eventueel uitplaatsen van de benzinstations, waarmee het Q-team bezig is. In iedere vervolgfase zal met elkaar moeten worden bekeken welke bewoners op welke wijze betrokken moeten worden, wat ieders taak is; ook over de communicatie zal duidelijkheid moeten zijn, in de zin van wanneer wat wordt gecommuniceerd. Twijnstra & Gudde heeft in deze aangegeven dat het voor bewoners veel duidelijker is als op hetzelfde moment antwoord wordt gegeven op vragen.

Het voorliggende plan zal derhalve nu een concrete uitwerking moeten krijgen met de stappen in de volgende planfase.

De heer De Droog merkt, in aansluiting op de vraag van de PvdA, op dat, als het concreet wordt doorvertaald naar een tijdlijn, D66 zich voorstelt dat de provincie zich echt inleeft in de mensen die de stukken gaan lezen. Het voorliggende plan is goed leesbaar voor de interne organisatie die weten

hoe de verhoudingen liggen. Dat ligt anders als dit als zodanig wordt voorgelegd aan de bewoners. D66 pleit ervoor vanuit de bewoners te bedenken wat zij verwachten en aan te geven op welke momenten zij wat kunnen inbrengen en wat daarmee wordt gedaan, zodat de verwachtingen over dat proces expliciet zijn. Dat herkent D66 er nu nog te weinig in terug.

De heer Joustra memoreert dat de VVD de motie van de PvdA over het betrekken van de bewoners heeft gesteund. De VVD heeft daarbij de focus willen leggen op de bewoners, die het meeste overlast zullen ondervinden van de plannen, t.w. de bewoners aan de Engweg. De VVD heeft het voorliggende plan begrepen als dat de Engweg bewoners de belangrijkste rol hebben in het Q-team. Op die manier blijft de VVD er ook achter staan.

Mevrouw d'Hondt heeft begrepen dat het Informatiestatuut een Collegebesluit betreft, waaraan de Staten niets meer kunnen veranderen. Geïnformeerd wordt of dit klopt. Indien dit niet het geval is, pleit de PvdA ervoor de passage over allerlei interne besprekingen, waarvan geen verslag zal worden gemaakt en die derhalve nooit via een WOB opvraagbaar zijn, te schrappen.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat van iedere Stuurgroepvergadering een verslag wordt gemaakt. Zij vraagt zich af waarop de PvdA doelt.

Mevrouw d'Hondt licht toe dat het concreet gaat om paragraaf 2.2.3 van het Informatiestatuut.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zegt toe hiernaar te zullen kijken, maar wijst erop dat anderen er ook wat van moeten vinden. Zij is niet voornemens zomaar iets te schrappen, omdat nadrukkelijk de aanbevelingen van Twijnstra & Gudde zijn overgenomen.

Dit stuk is, conform de opdracht die de Staten hebben meegegeven, alleen bedoeld voor de provinciale organisatie.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.9 Syntus enquête

De voorzitter memoreert dat als nazending een brief van GS aan de gemeente Renswoude is ontvangen. Dit onderwerp is geagendeerd op verzoek van PvdA, ChristenUnie en SP.

Mevrouw d'Hondt memoreert, dat de PvdA had gevraagd om schriftelijke beantwoording. Dat is gebeurd, waarmee het verzoek van de PvdA is ingewilligd.

De heer Van Kranenburg geeft aan de ChristenUnie vooralsnog uit de voeten kan met de verstrekte antwoorden.

Mevrouw Poppe informeert wat nu met deze brief wordt gedaan. In Renswoude zijn mensen ontevreden over de dienstregeling; dat geldt ook voor mensen in Woerden en Soest. Vooral de laatste vraag van de raadsfractie van de VVD in Renswoude intrigeert de SP. De vraag is of de provincie niet beter zelf een onderzoek kan instellen naar de klachten en de kwaliteit van de dienstverlening, in plaats van te leunen op de cijfers van Syntus. De SP twijfelt al veel langer aan de cijfers waarmee Syntus komt.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof bevestigt dat er een aantal gemeenten ontevreden is, maar er zijn eveneens heel veel gemeenten wel tevreden met de dienstregeling. Een ieder heeft kennis kunnen nemen van de antwoorden. Ook hier geldt dat helaas niet aan ieder verzoek vanuit de gemeente Renswoude gehoor kon worden gegeven.

Er zat een aantal terechte klachten bij. De buslijnen 80 en X80 presteerden onder de maat. Zichtbaar is dat Syntus daarvoor aanpassingen in de dienstregeling heeft voorgesteld, hetgeen de provincie verheugt.

Spreekster is er geen voorstander van om zelf het onderzoek te gaan doen. Dit is uitdrukkelijk een taak van de Vervoerder; de provincie heeft een controlerende taak, waarvoor aan de voorkant kaders zijn meegegeven.

De heer Ijsennagger merkt op dat een aantal keren wordt genoemd dat bussen passagiers bij haltes laten staan. Zijn ervaring is dat bussen dat inderdaad doen als er meerdere buslijnen bij een halte stoppen. De passagier moet in dat geval de hand opsteken, omdat de bus niet overbodig wil stoppen. De vraag is of dat punt niet als zodanig beter zou kunnen worden gecommuniceerd.

Mevrouw d'Hondt acht het bijzonder dat een raadsfractie vragen stelt aan GS. Bij de PvdA is het goed gebruik dat dit via de Statenfractie gebeurt. Geïnformeerd wordt of er iets aan de hand is tussen de VVD raads- en Statenfractie of dat de VVD de vragen volledig onderschrijft en, zo ja, dan is de vraag waarom de VVD deze dan niet zelf heeft ingediend.

De heer Joustra antwoordt dat de VVD Statenfractie op het standpunt staat, dat de VVD raadsfractie van Renswoude vragen mag/kan stellen aan het GS.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof onderschrijft de ervaring dat als een passagier wil dat de bus stop dat even zichtbaar moet worden gemaakt via het opsteken van de hand. Zij zegt toe dit punt als aandachtspunt te zullen meegeven in de gesprekken met beide vervoerders in de zin dat dit wellicht kan worden gecommuniceerd richting de passagiers die wat minder reizen.

Mevrouw Poppe wijst erop dat het om Renswoude gaat. Daar stromen niet heel veel bussen per uur voorbij.

De heer Ijsennagger geeft aan dit te hebben nagekeken. Er zijn meerdere haltes waar meerdere buslijnen langskomen.

Mevrouw Poppe merkt op dat deze niet allemaal tegelijk langskomen en als het een visueel beperkte reiziger betreft, is echt sprake van een probleem.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.10 Memo integraal maatregelenpakket buitengebied Bunnik-Houten

De voorzitter memoreert dat dit onderwerp is geagendeerd door PvdA en SP.

De heer Wagenmans spreekt zijn waardering uit voor de informatiebrief.

Tegen de spitsknip is behoorlijk actief protest aangetekend door bewoners. In het voorliggende memo wordt aangegeven dat er sprake is van goed overleg met de bewoners. Geïnformeerd wordt of verwacht wordt dat dit overleg een bevredigend resultaat zal opleveren.

Voorts vestigt spreker de aandacht op de suggestie van de Buurtwegbewoners om de beoogde fietsdoortrekking te gebruiken voor de verbinding van het autoverkeer. De zorg van de PvdA is of dit niet ten koste dreigt te gaan van het fietsverkeer. De PvdA is voorstander van een combinatie van auto- en fietsverkeer met een gescheiden fietspad. Geïnformeerd wordt of die mogelijkheid binnen de plannen past.

Mevrouw Noordenbos memoreert dat de SP technische vragen heeft ingediend, die nog niet zijn beantwoord.

Op voorstel van de voorzitter wordt overeengekomen dat de vragen van de SP technisch worden beantwoord.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof zet uiteen dat de bewoners zich in het kader van de spitsknip zorgen maken als een ontheffing alleen maar wordt verleend voor de nooddiensten en het landbouwverkeer. Er vindt nu overleg plaats met de buurtbewoners over de vraag of er nog andere ontheffingen nodig zijn; ook de gemeente, die de ontheffingen moet verlenen, is daarbij aanwezig.

Op initiatief van de buurtbewoners van de N410 en Burgweg is nader onderzocht of het niet veel logischer is om het fietspad door te trekken en het nieuwe fietspad ook gedeeltelijk als ontsluitingsweg te gaan gebruiken. Het resultaat zal met de buurtbewoners worden besproken. De Staten zullen dat terugzien in de totale afweging. Het volledige plan over de maatregelen Buitengebied zal naar verwachting in het eerste kwartaal 2018 aan de Staten kunnen worden voorgelegd.

Feitelijk zullen beide onderdelen daarin een onderwerp zijn omdat spreekster op het standpunt staat dat de ontheffing, ook al gaat de provincie daar niet over, een plek moet krijgen in de besluitvorming.

De heer Wagenmans begrijpt de afweging, maar het was bij de Burgwegsuggestie of – of. De vraag van de PvdA is of en – en wordt overwogen, nl. het doortrekken van het parallelle fietspad naast het autoverkeer, want dit past niet geheel in de kaders die aanvankelijk bij de voorstellen zijn meegegeven.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat de en – en variant in de verdere uitwerking wordt meegenomen.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.11 Memo N408 Liesboschterrein/fietsverbinding

De voorzitter memoreert dat zich een inspreker heeft aangemeld, die hij vervolgens als eerste het woord geeft.

De bijdrage van de heer Krens, namens de Fietzersbond Nieuwegein, is als bijlage bij het verslag gevoegd. Korthedshalve zij verwezen naar de inhoud.

De heer Van Essen informeert hoe de Fietzersbond betrokken is geweest in het proces naar dit plan. Spreker heeft begrepen dat de Fietzersbond input heeft geleverd. Geïnformeerd wordt of daarop feedback is ontvangen en hoe dat is meegenomen in de voorliggende plannen.

Er is een aantal hoofd fietsroutes dat over het Liesboschterrein loopt. Geïnformeerd wordt of de Fietzersbond vanuit haar expertise inzicht heeft in waar m.n. potentie zit in groei van het fietsverkeer, i.c. op welke verbindingen de Fietzersbond dat vooral verwacht.

De heer Krens antwoordt dat aangenomen wordt dat de toename van de intensiteit van fietsverkeer (scholieren en forensenverkeer) vooral daar zal zijn waar nu ook het meeste fietsverkeer wordt geteld, t.w. tussen Houten en Nieuwegein; tot 2030 wordt een verdubbeling verwacht.

De Fietzersbond heeft over de plannen overleg gehad met de wethouder, maar verder strekt de betrokkenheid tot op dit moment niet dan incidentele contacten met mensen. De Fietzersbond zou graag bij de ontwikkeling van de plannen willen worden betrokken en willen bijdragen aan een goed plan voor de toekomst.

De heer Wagenmans informeert of de Fietzersbond deze reactie in Nieuwegein als inspraak heeft ingebracht bij het ontwerpbestemmingsplan. Dat is de eerste instantie waar dit plan voorligt ter besluitvorming en niet bij de provincie.

De heer Krens antwoordt dat de Fietzersbond een halfjaarlijks overleg heeft met de wethouder, waarin de situatie op het Liesboschterrein regelmatig aan de orde is geweest. Omdat er zoveel partijen bij betrokken zijn, is het moeilijk daarin als gemeente een hoofdrol te spelen.

De voorzitter bedankt de heer Krens voor zijn komst en inspraak. Hij stelt het onderwerp vervolgens inhoudelijk aan de orde, waarbij hij memoreert dat het onderwerp is geagendeerd op verzoek van D66 en GroenLinks.

Mevrouw Schneiders verwijst naar de rondgestuurde vragen van D66, die tevens op de agenda zijn opgenomen. Zojuist is eveneens van de inspreker vernomen dat er enige twijfel is of het voorliggende

plan nu de veiligheid van de fietsers en de hoofdfietsroute bevordert. Zowel een jaar als een half jaar geleden is hierover al gesproken. D66 hoopte derhalve dat het plan daaraan tegemoet zou komen. Nu lijkt het toch alsof er op sommige plekken risico's zijn voor fietsers en er misschien zelfs sprake is van meer verkeersonveiligheid dan daarvoor. Dat kan niet de bedoeling zijn.

De heer Van Essen merkt op dat in het Realisatieplan Fiets opvalt dat rond het Liesboschterrein veel hoofdfietsroutes lopen. Het plan bevat eveneens een kaartje waarop wordt aangegeven waar groeipotentieel zit als het om fietsen gaat. Dat is m.n. op een aantal van deze verbindingen. In die zin is het niet voor niets dat hieraan in de visie van GroenLinks prioriteit zou moeten worden gegeven. Namens GroenLinks plaatst spreker de volgende vragen.

Ooit is bedacht dat in dit soort ruimtelijke ingrepen de fiets als een leidend criterium wordt gehanteerd. Geïnformeerd wordt in hoeverre dat bij deze ingreep langs de provinciale weg aan de orde is.

Voorts wordt geïnformeerd welke mogelijkheden het College ziet om ervoor te zorgen dat de suggesties, zoals gedaan door de Fietsersbond, alsnog worden overgenomen.

Tot slot wordt geïnformeerd naar de kosten van het huidige plan; wie welk deel daarvan betaalt en hoe de meer/minderkosten worden ingeschat als het wordt uitgevoerd zoals voorgesteld door de Fietsersbond.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof merkt in algemene zin op dat de provincie binnen dit project samenwerkt met de gemeente Nieuwegein; die trekt het bestemmingsplan. Het project zelf wordt getrokken door de projectontwikkelaar (Laaggraven Investment) voor het Liesboschterrein. De projectontwikkelaar is ook eigenaar van het afgebrande pand met de asbestsanering. De vraag is derhalve of een en ander nog consequenties heeft voor deze planning. Dat moet worden afgewacht. Het uiteindelijke ontwerp, zoals dat thans voorligt, heeft de instemming van de gemeente Nieuwegein. Die heeft het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Door de Fietsersbond is ingesproken tijdens de behandeling in de gemeenteraad. Op 11 mei 2017 heeft spreekster in het voortraject gesproken met mw. Clarion Wegerif van de Fietsersbond. Die heeft ook de reactie, die thans naar voren wordt gebracht, toegelicht. Spreekster heeft voorts samen met de verantwoordelijk wethouder van Nieuwegein gesproken over de aandachtspunten die vanuit de Fietsersbond werden meegegeven. Daarbij komt dat de nieuwe fietsverbinding tussen de N408 en het Liesboschterrein meerdere fietsroutes dient (fietsers Houten – Utrecht – Liesbosch v.v.; Nieuwegein – Utrecht – Liesbosch v.v.). De 'dikke' stroom fietsers is de fietsstroom van en naar Nieuwegein; die is zwaarder dan die van en naar Houten. Daarnaast kruist een zuidelijke fietsverbinding niet de toegang naar de Hornbach en daarom is er gekozen voor de zuidelijke ligging van de fietsverbinding. Het klopt dat fietsers vanuit Houten, die de nieuwe fietsverbinding willen gebruiken, de nieuwe ontsluitingsweg moeten oversteken. Uit oogpunt van verkeersveiligheid is daarom gekozen om een eenzijdig in twee richtingen vrij liggend fietspad te creëren aan de Ravenswaarde. Daarmee wordt de motie die oproept tot fietsveiligheid ingewilligd. Spreekster onderschrijft de opmerking van de Fietsersbond, dat een eenrichting tweezijdig vrij liggend fietspad nog veiliger zou zijn; het ontbreekt echter aan ruimte qua inpasbaarheid.

De huidige fietsroute langs de N408 tussen het Amsterdam-Rijnkanaal en de Ravenswaarde is nu een parallelweg met een beperkt gebruik door gemotoriseerd verkeer. Uit onderzoek van de provincie en de gemeente Nieuwegein blijkt dat dit op dit moment geen verkeersveiligheidsproblemen oplevert. De nieuw te creëren bredere verbinding zal daarop worden aangesloten. Die worden voorzien van rode fietsstroken, zodat het duidelijk is dat het om een fietsverbinding gaat. In verband met de aanpassingen van het kruispunt N408 Ravenswaarde, in verband met de ontwikkeling van het Liesboschterrein, wordt de bestaande parallelweg tussen de nieuwe ontsluitingsweg en Ravenswaarde een gewoon fietspad.

Er is ook gekeken naar een verlenging van de bestaande fietstunnel onder de nieuwe ontsluitingsweg door; die is afgefallen vanwege het feit dat daarvoor extra grondbeslag nodig is en daarmee derhalve

extra kosten zijn gemoeid; wat de extra kosten exact zijn, zal zij moeten navragen en schriftelijk aan de commissie doen toekomen.

Afgesproken is het veroorzakersprincipe. Er is een ontwikkelaar, die een ontwikkeling wil. Daarvoor zijn voorwaarden gesteld aan het bestemmingsplan. Een daarvan is niet alleen doorstroming van verkeer, maar ook de veiligheid voor alle weggebruikers en de fietsers als een van de weggebruikers. De projectontwikkelaar draagt derhalve ook de lasten voor dit project. Dit is ook allemaal afgestemd met de wethouder. Er is een inspraakreactie van de Fietsersbond geweest in de gemeenteraad en de gemeenteraad heeft besloten om het plan zoals het er nu ligt, inclusief deze aanpassingen van de fietsroutes, zo op te nemen en dus geen verlengde fietstunnel.

Mevrouw Schneider ziet het kostenplaatje met belangstelling tegemoet. D66 respecteert uiteraard de beslissing die in de gemeenteraad in Nieuwegein is genomen. D66 is slechts benieuwd naar de afwegingen en de kosten van de verlenging van de fietstunnel.

De heer Van Essen begrijpt en acht het terecht dat de veroorzaker de kosten draagt. Aan de andere kant wijst hij op de eerder in deze vergadering genoemde mogelijkheid om van werk werk te maken. Daarvan zou hier in de visie van GroenLinks ook sprake kunnen zijn. Het zou te betreuren zijn als straks knelpunten van het hoofdfietsrouten netwerk in beeld worden gebracht en daarvan een bij het Liesboschterrein zit. GroenLinks vraagt zich af of het niet verstandig is om, vanuit provinciaal belang van het fietsrouten netwerk, waarbij wordt voorgestaan dit voor 90% gerealiseerd te hebben over 11 jaar, te verkennen of een gesignaleerd knelpunt niet meteen kan worden opgelost. Wellicht hangen daar kosten aan en kan de projectontwikkelaar van de Liesbosch dat niet in zijn geheel voor zijn rekening nemen, maar het lijkt GroenLinks waard om dat wel te verkennen. Geïnformeerd wordt waarom dat nog niet is gebeurd en of dit niet logisch zou zijn.

Gedeputeerde Verbeek-Nijhof antwoordt dat het logisch klinkt, als er een knelpunt is. Er wordt op dit punt echter geen knelpunt verwacht voor de snelfietsroute dat de tunnel rechtvaardigt. Het issue hier is de verkeersveiligheidssituatie. Dat kan goed worden opgelost met het vrijliggend fietspad, zoals is voorgesteld in het bestemmingsplan. De gemeente Nieuwegein heeft de inspraakreactie van de Fietsersbond gehoord. Bestuurlijk wordt hetzelfde standpunt gedeeld en ook de gemeenteraad van Nieuwegein deelt op dit moment hetzelfde standpunt.

De voorzitter rondt de bespreking over dit onderwerp af.

4.12 Statenbrief resultaten doorstroming auto provinciaal wegennet 2016

Is behandeld bij de Rondvraag.

5. STATENBRIEVEN EN INGEKOMEN STUKKEN, DIE TER INFORMATIE WORDEN AANGEBODEN

5.1 Memo GS gedeputeerde Verbeek-Nijhof betreffende VERDER

5.2 Memo GS gedeputeerden Van den Berg betreffende funderingen windmolens

5.3 Statenbrief afrekening N421

6. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering, onder dankzegging van ieders komst en inbreng.